

รายงานฉบับสมบูรณ์

(ระหว่างเดือนเมษายน 2554 – เดือนมีนาคม 2556)

โครงการการสนับสนุนงานชลประทานเพื่อท้องถิ่น
จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ระยะที่ 2

คณะผู้วิจัย

คุณชินวัฒน์ มณีศรีขำ	หัวหน้าโครงการวิจัย
คุณศิริวัฒน์ กันธารส	นักวิจัย
คุณพวงทอง เม้งเกร็ด	นักวิจัย
คุณเอกชัย อังกาบ	นักวิจัย
คุณบงการณ แก้วชุม	นักวิจัย
คุณสุทธธิดาภรณ์ โตกทอง	นักวิจัย
คุณชมพูนุช ชูติชูเดช	นักวิจัย
คุณวิกรม เสือดี	นักวิจัย

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

รายงานฉบับสมบูรณ์

(ระหว่างเดือนเมษายน 2554 – เดือนมีนาคม 2556)

โครงการการสนับสนุนงานชลประทานเพื่อท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์

คณะผู้วิจัย

คุณชินวัฒน์ มณีศรีขำ	หัวหน้าโครงการวิจัย
คุณศิริวัฒน์ คันทารส	นักวิจัย
คุณพวงทอง เม้งเกร็ด	นักวิจัย
คุณเอกชัย อังคาบ	นักวิจัย
คุณบงการณ แก้วชุม	นักวิจัย
คุณสุทธิลักษณ์ โตทอง	นักวิจัย
คุณชมพูนุช ชูติชูเดช	นักวิจัย
คุณวิกรม เสือดี	นักวิจัย

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

สารบัญ

บทที่ 1	ความเป็นมา	หน้า
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2	คำถามวิจัย	2
1.3	วัตถุประสงค์	2
1.4	พื้นที่ดำเนินการ	2
1.5	กลุ่มเป้าหมาย	2
1.6	ระยะเวลาดำเนินการ	3
1.6	วิธีการดำเนินงาน	3
1.7	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.8	ทีมงานวิจัย	4
บทที่ 2	กระบวนการดำเนินงาน	
2.1	สรุปภารกิจกรรมที่ผ่านมา	5
2.2	กระบวนการดำเนินงาน	5
บทที่ 3	ผลการวิจัย	
3.1	การสนับสนุนการเรียนรู้กระบวนการทำวิจัยเพื่อท้องถิ่น	22
3.2	กระบวนการติดตามหนุนเสริมและการพัฒนาโครงการวิจัย	24
3.3	การสังเคราะห์องค์ความรู้เรื่องรูปแบบการสนับสนุนงานชลประทานเพื่อท้องถิ่น	25
บทที่ 4	สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
4.1	กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการทำงานวิจัย	28
4.2	ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัย	29
4.3	กระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างนักวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนงานวิจัย	30
4.4	ปัญหาและอุปสรรค	31
4.5	ข้อคิดเห็น ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะต่องานวิจัย	32
ภาคผนวก		
ก.	สรุปรายงานการอบรมและรายงานการประชุม	34
ข.	รูปภาพกิจกรรมของโครงการ	54

บทที่ 1 ความเป็นมา

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และกรมชลประทาน ได้ร่วมกันจัดทำโครงการ “เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินำร่อง 84 แห่ง” ขึ้น โดยคัดเลือกโครงการจาก 9 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ น่าน สกลนคร มุกดาหาร กาฬสินธุ์ เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครศรีธรรมราช และนราธิวาส โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ รูปแบบ และสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจากการปฏิบัติ ตลอดจนสร้างเครือข่ายระหว่างภาคประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐในการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการและยั่งยืน

ภายใต้ความร่วมมือดังกล่าว สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในฐานะหน่วยสนับสนุนด้านวิชาการ ได้จัดให้พี่เลี้ยงจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามเป็นกลไกในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่จังหวัด เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งจากการดำเนินงานระยะที่ 1 สามารถพัฒนาให้เกิดโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่ ได้แก่โครงการ “แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี” และโครงการ “แนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลย์เปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชน บ้านหนองแก ต.ไร่ใหม่ อ.สามร้อยยอด จ.ประจวบคีรีขันธ์” ซึ่งมีแกนนำชุมชนและผู้นำท้องถิ่นที่และท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นนักวิจัยในโครงการ

ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวเป็นงานวิจัยระยะที่ 1 ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า แกนนำชุมชนที่ได้เข้าร่วมโครงการในระยะที่ 1 สามารถจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยและเกิดกระบวนการเรียนรู้ในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลบริบทชุมชน สถานการณ์น้ำในพื้นที่ และบทเรียนการบริหารจัดการน้ำในอดีต รวมทั้งได้เรียนรู้การจดบันทึก การจับประเด็น และเกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จากผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังจากที่แกนนำชุมชนได้เข้าร่วมกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้เชื่อมโยงไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำของชุมชน เช่น เกิดการปรับรูปแบบการบริหารจัดการน้ำที่มีการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพิ่มขึ้น การบริหารจัดการกลุ่มผู้ใช้น้ำ ด้วยการสร้างระเบียบและกติกาการใช้น้ำร่วมกัน ฯลฯ โดยมีนักประสานงานชุมชนในแต่ละพื้นที่ร่วมในการทำงาน นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการ พัฒนาองค์ความรู้ รูปแบบ และสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจากการปฏิบัติ ตลอดจนสร้างเครือข่ายระหว่างภาคประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐ ในการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการและยั่งยืนซึ่งเป็นประโยชน์กับชุมชนในพื้นที่ ดังนั้นในระยะที่ 2 โครงการจึงเน้นให้ความสำคัญกับการติดตามหนุนเสริมกระบวนการทำงานและพัฒนาศักยภาพของทีมนักวิจัยให้สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนำมา

วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตลอดจนนำมากำหนดแนวทางในการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนและประชาชนในพื้นที่ที่มีความต่อเนื่อง

ดังนั้นทางทีมวิจัยจึงได้จัดทำโครงการขึ้นมาเพื่อให้การติดตามหนุนเสริมการดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เกิดเป็นพื้นที่ต้นแบบสำหรับขยายผลไปสู่พื้นที่พื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอื่นๆต่อไป และบรรลุเป้าหมายโครงการที่วางไว้

1.2 คำถามวิจัย

รูปแบบการสนับสนุนงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ควรเป็นอย่างไร และจะพัฒนารูปแบบการติดตามหนุนเสริมดังกล่าวได้อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนับสนุนให้แกนนำชุมชน นักประสานงานชุมชน ชลประทานเพื่อท้องถิ่น (ปส.ชป.) และเจ้าหน้าที่ชลประทานในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ เกิดการเรียนรู้กระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
2. เพื่อติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัยชลประทานเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ที่ได้รับการสนับสนุนไปแล้วให้บรรลุวัตถุประสงค์โครงการที่วางไว้ และพัฒนาให้เกิดโครงการวิจัยชลประทานเพื่อท้องถิ่นต่อเนื่องในพื้นที่จังหวัดละ 1 แห่ง
3. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เรื่องรูปแบบการสนับสนุนงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ และองค์ความรู้ในการทำงานร่วมกับหน่วยงานกรมชลประทาน และสำนักงาน กปร.

1.4 พื้นที่ดำเนินการ

อ่างเก็บน้ำในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย ตำบลเขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี และอ่างเก็บน้ำวาลย์เปรี๊ยะ ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.5 กลุ่มเป้าหมาย

1. แกนนำชุมชน นักประสานงานชุมชน ชลประทานเพื่อท้องถิ่น (ปส.ชป.) และเจ้าหน้าที่ชลประทานในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์
2. ชุมชนในพื้นที่อ่างเก็บน้ำที่เป็นพื้นที่ปฏิบัติการงานชลประทานเพื่อท้องถิ่น

1.6 ระยะเวลาดำเนินการ

1 เมษายน 2554 – 31 มีนาคม 2556

1.7 วิธีการดำเนินงาน

1. จัดประชุมเพื่อกำหนดแนวทางในการติดตามหนุนเสริมร่วมกับโครงการชลประทานจังหวัด เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์
2. ลงพื้นที่และจัดประชุมเพื่อหนุนเสริมการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำที่ชุมชน ต้องการในระหว่างกระบวนการวิจัย
3. จัดประชุมเพื่อยกร่างและปรับรายงานการวิจัยโครงการงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นให้มีความ สมบูรณ์
4. จัดทำข้อเสนอโครงการระยะที่ 2 ของโครงการแต่ละจังหวัดเพื่อขอรับการสนับสนุน
5. ลงพื้นที่เพื่อติดตามหนุนเสริมการดำเนินงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นจังหวัดครั้งต่อเดือน
6. เชิญแกนนำชุมชนเข้าร่วมเวทีเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นประจำเดือน
7. ประชุมสรุปบทเรียนการทำงานระหว่างทาง และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานกับคณะทำงาน ชลประทานเพื่อท้องถิ่น
8. จัดทำรายงานความก้าวหน้า และรายงานผลการปฏิบัติงานฉบับสมบูรณ์

1.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. แกนนำชุมชน นักประสานงานชุมชน ชลประทานเพื่อท้องถิ่น (ปส.ชล.) และเจ้าหน้าที่ ชลประทานในพื้นที่จังหวัดน่าน ร่อง เรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จนสามารถนำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ไปใช้เป็นเครื่องมือในการทำงาน
2. โครงการวิจัยชลประทานเพื่อท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนไปแล้วได้รับการหนุนเสริมให้บรรลุ วัตถุประสงค์การวิจัยที่วางไว้
3. เกิดโครงการวิจัยชลประทานเพื่อท้องถิ่นที่ต่อเนื่อง เป็นพื้นที่รูปธรรมงานชลประทานเพื่อท้องถิ่น จังหวัดละ 1 แห่ง
4. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงานร่วมกับหน่วยงานกรมชลประทาน และ สำนักงาน กปร.
5. ได้องค์ความรู้รูปแบบการสนับสนุนงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และ ประจวบคีรีขันธ์

1.8 ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. คุณจิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ	หัวหน้าโครงการวิจัย
2. คุณศิริวัฒน์ คันทารส	นักวิจัย
3. คุณพวงทอง เม้งเกร็ด	นักวิจัย
4. คุณเอกชัย อังคาบ	นักวิจัย
5. คุณเบงการณ แก้วชุม	นักวิจัย
6. คุณสุทธิลักษณ์ โตทอง	นักวิจัย
7. คุณชมพูนุช ชุตินุเวช	นักวิจัย
8. คุณวิกรม เสือดี	นักวิจัย

บทที่ 2

กระบวนการดำเนินงาน

2.1 สรุปการทำกิจกรรมที่ผ่านมา

เดือนเมษายน 2554

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
4 เม.ย. 2554	เวทีประชุมเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ณ บ้านกลางสวนริสอร์ท ต.ปลายโพรงพาง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
8 เม.ย. 2554	ทีมประสานงานนำนักประสานงานชุมชนพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เข้าร่วมเรียนรู้กระบวนการจัดเวทีถอดบทเรียนในเวทีถอดบทเรียนการศึกษาฐานโครงการระบบการดำเนินงานที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ชุมชนบ้านสามร้อยยอด ต.ไร่เก่า อ.สามร้อยยอด จ.ประจวบคีรีขันธ์
26 เม.ย. 2554	ทีมประสานงานนำนักประสานงานชุมชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เข้าร่วมเรียนรู้ในเวทีเก็บข้อมูลโครงการระบบการดำเนินงานที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ชุมชนบ้านสามร้อยยอด ต.ไร่เก่า อ.สามร้อยยอด จ.ประจวบคีรีขันธ์

เดือน พฤษภาคม 2554

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
1 พ.ค. 2554	ทีมประสานงานเข้าร่วมเวทีประชุมนักวิจัยทีมโครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
20 พ.ค. 2554	นักประสานงานชุมชนจัดเวทีศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชนนาวัลเปรียงและชุมชนบ้านหนองแก ต.ไร่ใหม่ อ.สามร้อยยอด จ.ประจวบคีรีขันธ์
22 พ.ค. 2554	ทีมประสานงานและนักประสานงานชุมชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เข้าร่วมเวทีประชุมทีมวิจัยโครงการระบบการดำเนินงานที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ชุมชนบ้านสามร้อยยอด ต.ไร่เก่า อ.สามร้อยยอด จ.ประจวบคีรีขันธ์
28 พ.ค. 2554	เวทีประชุมเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ณ ห้องประชุมสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

30-31 พ.ค. 2554	ทีมประสานงานเข้าร่วมเวทีพัฒนาศักยภาพนักประสานงานชุมชนโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการพระราชดำริ “เติมน้ำเต็มชีวิต” หลักสูตรการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม ณ เดอะกรีน บีช รีสอร์ท, อ.สามร้อยยอด จ.ประจวบคีรีขันธ์
--------------------	---

เดือน มิถุนายน 2554

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
25 มิ.ย. 2554	เวทีประชุมเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ณ บ้านไม้ธารา รีสอร์ทตำบลคลองโคนอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

เดือน กรกฎาคม 2554

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
1 ก.ค. 2554	นักประสานงานชุมชนจัดเวทีศึกษาสภาพพื้นที่ความเป็นมาและวิถีชีวิตผู้ใช้น้ำท่อเกษตร โครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี
20 ก.ค. 2554	นักประสานงานชุมชนจัดเวทีเก็บข้อมูลสถานการณ์น้ำ ปริมาณน้ำ ความต้องการน้ำและพืชที่ปลูก โครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
22 ก.ค. 2554	ทีมประสานงานเข้าร่วมการสร้างฝ่ายโครงการแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี
28 ก.ค. 2554	ทีมประสานงานเข้าร่วมการประชุมเก็บข้อมูลโครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
30 ก.ค. 2554	ทีมประสานงานเข้าร่วมการประชุมเก็บข้อมูลด้วยแผนที่โครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เดือน สิงหาคม 2554

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
3 ส.ค. 2554	นักประสานงานชุมชนจัดเวทีประชุมทีมวิจัยโครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
6 ส.ค. 2554	นักประสานงานชุมชนจัดเวทีเก็บข้อมูลสถานการณ์น้ำ ปริมาณน้ำ ความต้องการน้ำและพืชที่ปลูก โครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
18 ส.ค. 2554	นักประสานงานชุมชนจัดเวทีประชุมทีมวิจัยโครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
20 ส.ค. 2554	นักประสานงานชุมชนจัดเวทีเก็บข้อมูลสถานการณ์น้ำ ปริมาณน้ำ ความต้องการน้ำและพืชที่ปลูก โครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เดือน กันยายน 2554

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
10 ก.ย. 2554	นักประสานงานชุมชนจัดเวทีประชุมทีมวิจัยโครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
12-14 ก.ย. 2554	ทีมประสานงานเข้าร่วมประชุมเครือข่ายผู้ประสานงานและพี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ระดับประเทศ ณ โรงแรมริเจนท์ ซะอัมปรี รีสอร์ท หาดริเจนท์ อำเภอยะยา จังหวัดเพชรบุรีและนักประสานงานชุมชนจัดเวทีเก็บข้อมูลประกอบแผนที่ทำมือโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
13 ก.ย. 2554	นักประสานงานชุมชนจัดเวทีเก็บข้อมูลสถานการณ์น้ำ ปริมาณน้ำ ความต้องการน้ำและพืชที่ปลูก โครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อ.สามร้อยยอด จ.ประจวบคีรีขันธ์
17 ก.ย. 2554	นักประสานงานชุมชนจัดเวทีเก็บข้อมูลประกอบแผนที่ทำมือ โครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี

19 ก.ย. 2554	นักประสานงานชุมชนจัดเวทีเก็บข้อมูลประกอบแผนที่ทำมือโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
20 ก.ย. 2554	นักประสานงานชุมชนจัดเวทีเก็บข้อมูลประกอบแผนที่ทำมือโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
21 ก.ย. 2554	นักประสานงานชุมชนจัดเวทีเก็บข้อมูลประกอบแผนที่ทำมือโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
24 ก.ย. 2554	เวทีประชุมเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ณ ตะบูนบานรีสอร์ท ต.บางขันแตก อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
26 ก.ย. 2554	นักประสานงานชุมชนจัดเวทีเก็บข้อมูลประกอบแผนที่ทำมือโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
27 ก.ย. 2554	นักประสานงานชุมชนจัดเวทีประชุมออกแบบเครื่องมือการเก็บรวบรวมความต้องการการปลูกพืชและความต้องการการใช้น้ำโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
29 ก.ย. 2554	นักประสานงานชุมชนจัดเวทีเก็บข้อมูลประกอบแผนที่ทำมือโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี

เดือน มกราคม 2555

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
29 ม.ค. 2555	ทีมประสานงานลงพื้นที่อ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยร่วมกับนักประสานงานชุมชนเพื่อตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินของโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี

เดือน กุมภาพันธ์ 2555

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
1 ก.พ. 2555	ทีมประสานงานจัดเวทีกำหนดแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี ครั้งที่ 1
6 ก.พ. 2555	ทีมประสานงานจัดการประชุมทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี เพื่อเตรียมการต้อนรับคณะผู้ศึกษาดูงาน โครงการกระจายอำนาจการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภาคพลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
7 ก.พ. 2555	ทีมประสานงานร่วมกับทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของชุมชนให้กับคณะผู้ศึกษาดูงาน โครงการกระจายอำนาจการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภาคพลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

เดือน เมษายน 2555

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
10 เม.ย. 2555	ทีมประสานงานจัดประชุมทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี เรื่องการวางแผนการจัดเวทีเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของทีมวิจัย
19 เม.ย. 2555	ทีมประสานงานจัดประชุมทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี เพื่อทำความเข้าใจเรื่องติดตั้งป้ายแสดงรายชื่อสมาชิกที่ใช้น้ำในแต่ละหัวจ่าย นาร่อง
28 เม.ย. 2555	เวทีประชุมเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นศูนย์ประสานงาน วิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ณ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดสมุทรสงคราม

เดือน พฤษภาคม 2555

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
1 พ.ค. 2555	ทีมประสานงานจัดประชุมทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
13 พ.ค. 2555	ทีมประสานงานจัดประชุมทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
23 พ.ค. 2555	ทีมประสานงานจัดประชุมทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
28 พ.ค. 2555	ทีมประสานงานลงพื้นที่ปักเขตน้ำท่วมสูงสุด(เหนือระดับของอาคารระบายน้ำต้นลูกเนิน 1 เมตร)ของชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย
29 พ.ค. 2555	เวทีประชุมเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ณ วัดศรีศรัทธาธรรม จังหวัดสมุทรสงคราม
30 พ.ค. 2555	ทีมประสานงานจัดประชุมทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี เพื่อเตรียมรับคณะผู้ศึกษาดูงานจากสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน และชาวเอธิโอเปีย
31 พ.ค. 2555	ทีมประสานงานร่วมกับทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของชุมชนให้กับคณะผู้ศึกษาดูงานจากสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน และชาวเอธิโอเปีย ทีมประสานงานจัดประชุมทีมวิจัย โครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำน้ำวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เดือน มิถุนายน 2555

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
20 มิ.ย. 2555	ทีมประสานงานร่วมกับทีมวิจัย โครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดเวทีเก็บข้อมูลสู่ชุมชน
21 มิ.ย. 2555	ทีมประสานงานจัดประชุมทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี เพื่อเตรียมรับคณะผู้ศึกษาดูงานจากสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน และชาวเอธิโอเปีย
22 มิ.ย. 2555	ทีมประสานงานร่วมกับทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของชุมชนให้กับคณะผู้ศึกษาดูงานจากสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน และชาวเอธิโอเปีย
28 มิ.ย. 2555	เวทีประชุมเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ณ วัดลาดเป้ง จังหวัดสมุทรสงคราม

เดือน กรกฎาคม 2555

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
4 ก.ค. 2555	ทีมประสานงานจัดประชุมทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
16 ก.ค. 2555	ทีมประสานงานและนักประสานงานชุมชนจัดสรุปทบทวนการดำเนินโครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
18 ก.ค. 2555	ทีมประสานงานจัดเวทีสรุปทบทวนจากการดำเนินโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี

22 ก.ค. 2555	ทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรีหารือกับผู้ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ปรีक्षाและวางแผนการเตรียมการนำเสนอผลงานในการคัดเลือกสถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานดีเด่น
24-27 ก.ค. 2555	ทีมประสานงานและทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี เข้าร่วมการคัดเลือกสถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานดีเด่น ณ โรงแรมอยุธยาแกรนด์ จ.พระนครศรีอยุธยา
28 ก.ค. 2555	เวทีประชุมเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ณ องค์การบริหารส่วนตำบล บางนางลี่ จังหวัดสมุทรสงคราม

เดือน สิงหาคม 2555

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
4 ส.ค. 2555	ทีมประสานงานจัดประชุมทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
7 ส.ค. 2555	ทีมประสานงานชุมชนจัดประชุมทีมวิจัย โครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อติดตามเอกสารประกอบรายงาน และนัดหมายการจัดเวทีในระยะต่อไป
14 ส.ค. 2555	ทีมประสานงานเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการจัดการชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย ครั้งที่ 4/2555
15 ส.ค. 2555	ทีมประสานงานร่วมกับทีมวิจัย โครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดเวทีกำหนดแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนฯ
17 ส.ค. 2555	ทีมประสานงานเข้าร่วมกิจกรรมปล่อยปลา(ชนิดกินพืช) จำนวน 1 แสนตัว เพื่อป้องกันการเกิดสาหร่ายบุ่ม สีนํ้าเงินแกมเขียว ณ อ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี

27 ส.ค. 2555	ทีมประสานงานจัดเวทีสรุปทบทวน โครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำน้ำวัดเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อติดตามเอกสารประกอบรายงาน และนัดหมายการจัดเวทีในระยะต่อไป
--------------	--

เดือน กันยายน 2555

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
10 ก.ย. 2555	ทีมประสานงานร่วมกับทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมให้กับคณะเกษตรกรและเจ้าหน้าที่จากโครงการชลประทานอุบลราชธานี
27 ก.ย. 2555	เวทีประชุมเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ณ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดสมุทรสงคราม

เดือน ตุลาคม 2555

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
19 ต.ค. 2555	ทีมประสานงานร่วมกับทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี ร่วมซ่อมแซมศาลาอเนกประสงค์อ่างห้วยสงสัย
23 ต.ค. 2555	ทีมประสานงานจัดประชุมทีมวิจัย โครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำน้ำวัดเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
27 ต.ค. 2555	ทีมประสานงานจัดประชุมทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี

เดือน พฤศจิกายน 2555

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
26 พ.ย. 2555	ทีมประสานงานร่วมกับทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี จัดทำฝ่ายชะลอน้ำ บริเวณลำห้วยสงสัย ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี

30 พ.ย. 2555	ทีมประสานงานร่วมกับทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.เขากระปุก อ.ท่าช้าง จ.เพชรบุรี เข้าร่วมโครงการขยะเป็นศูนย์ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย
--------------	--

เดือน ธันวาคม 2555

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
26 ธ.ค. 2555	เวทีประชุมเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ณ บ้านกลางสวนริสอร์ท อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

เดือน มกราคม 2556

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
4 ม.ค. 2556	ทีมประสานงานร่วมกับทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.เขากระปุก อ.ท่าช้าง จ.เพชรบุรี จัดประชุมสามัญประจำปี 2556 ของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย
7 ม.ค. 2556	ทีมประสานงานร่วมกับทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.เขากระปุก อ.ท่าช้าง จ.เพชรบุรี จัดนิทรรศการกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยงาน ณ ที่ทำการกำนันตำบลเขากระปุก
29 ม.ค. 2556	เวทีประชุมเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ณ บ้านกลางสวนริสอร์ท อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
30 ม.ค. 2556	ทีมประสานงานร่วมกับทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.เขากระปุก อ.ท่าช้าง จ.เพชรบุรีถ่ายทอดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมให้กับคณะผู้ศึกษาดูงานจากอ่างเก็บน้ำพุทธวงศ์ จังหวัดเพชรบุรี และสำนักทรัพยากรดินส่วนพระมหากษัตริย์

เดือนกุมภาพันธ์ 2556

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
11 ก.พ. 2556	ทีมประสานงานจัดประชุมทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
13 ก.พ. 2556	ทีมประสานงานจัดการประชุมกลุ่มย่อย กลุ่มผู้ใช้น้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย สายใหญ่ และกลุ่มผู้ใช้น้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย สายลำห้วย ร่วมกับทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
15 ก.พ. 2556	ทีมประสานงานเข้าร่วมฟื้นฟูกลุ่มผู้ใช้น้ำ อ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย กับโครงการชลประทานเพชรบุรีและทีมประสานงานจัดประชุมทีมวิจัย โครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนวลเปียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองแก อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
27 ก.พ. 2556	ทีมประสานงานจัดประชุมทีมวิจัยโครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี

เดือนมีนาคม 2556

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
2 มี.ค. 2556	เวทีประชุมเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ณ อบต.บางแค อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

2.2 กระบวนการดำเนินงาน

กระบวนการดำเนินงานของโครงการการสนับสนุนงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ระยะที่ 2 ประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ดังนี้

1. จัดประชุมเพื่อกำหนดแนวทางในการติดตามหนุนเสริมร่วมกับโครงการชลประทานจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์
2. ลงพื้นที่และจัดประชุมเพื่อหนุนเสริมการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำที่ชุมชนต้องการในระหว่างกระบวนการวิจัย

3. จัดประชุมเพื่อยกร่างและปรับรายงานการวิจัยโครงการงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นให้มีความสมบูรณ์
4. จัดทำข้อเสนอโครงการระยะที่ 2 ของโครงการแต่ละจังหวัดเพื่อขอรับการสนับสนุน
5. ลงพื้นที่เพื่อติดตามหนุนเสริมการดำเนินงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นจังหวัดละครั้งต่อเดือน
6. เชิญแกนนำชุมชนเข้าร่วมเวทีเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นประจำเดือน
7. ประชุมสรุปบทเรียนการทำงานระหว่างทาง และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานกับคณะทำงานชลประทานเพื่อท้องถิ่น
8. จัดทำรายงานความก้าวหน้า และรายงานผลการปฏิบัติงานฉบับสมบูรณ์

รายละเอียดการดำเนินงาน ดังในตารางสรุปผลการดำเนินงานโครงการ การสนับสนุนงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ระยะที่ 2

สรุปผลการดำเนินงานโครงการ การสนับสนุนงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ระยะที่ 2

ลำดับที่	กิจกรรม	กระบวนการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	บทเรียนที่ได้
1.	กำหนดแนวทางในการติดตามหนุนเสริมร่วมกับโครงการชลประทานจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์	จัดประชุมเพื่อกำหนดแนวทางในการติดตามหนุนเสริมร่วมกับโครงการชลประทานจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ 2 ครั้ง	4 เม.ย. 54 1 พ.ค. 54	แกนนำชุมชน ชุมชน ปส.ชล. และ เจ้าหน้าที่ ชลประทานในพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี และ ประจวบคีรีขันธ์	ได้แนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างโครงการชลประทานจังหวัดนำร่องกับพี่เลี้ยงงานวิจัย สกว.	-การพูดคุยร่วมกันอย่างเปิดใจ สม่ำเสมอ นำบทเรียนที่ผิดพลาดมาปรับปรุงและเดินหน้าต่อ ช่วย ให้สามารถกำหนดแนวทางและ แก้ไขปัญหาเรื่องการทำงาน การ หนุนเสริมได้อย่างเหมาะสม
2.	หนุนเสริมการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำที่ชุมชนต้องการ ในระหว่างกระบวนการวิจัย	ลงพื้นที่และจัดประชุมเพื่อหนุนเสริมการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำที่ชุมชนต้องการในระหว่างกระบวนการวิจัย	22 พ.ค. 54 22 ต.ค. 54 10 เม.ย. 55 19 เม.ย. 55 1 พ.ค. 55 13 พ.ค. 55 23 พ.ค. 55 30 พ.ค. 55 21 มิ.ย. 55 4 ก.ค. 55	แกนนำชุมชน ชุมชน ปส.ชล. และ เจ้าหน้าที่ ชลประทานในพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี และ ประจวบคีรีขันธ์	ได้หนุนเสริมการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการบริหารจัดการน้ำที่ชุมชนต้องการในระหว่างกระบวนการวิจัย	-การหนุนเสริมตามสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ช่วยให้ งานขับเคลื่อนต่อไปได้ เช่นการ สร้างกำลังใจจากทีมวิจัยรุ่นพี่ ช่วยให้ทีมวิจัยจังหวัดเพชรบุรี ลุกขึ้นมาทำงานต่อ และทำงาน ได้เป็นอย่างดี เข้าใจกระบวนการ ทำงาน นับว่าเป็นจุดเปลี่ยน สำคัญ หากพี่เลี้ยงหนุนไม่ถูกต้อง อาจทำให้โครงการล้มเลิกได้

4.	จัดทำข้อเสนอโครงการระยะที่ 2 ของโครงการแต่ละจังหวัดเพื่อขอรับการสนับสนุน	ลงพื้นที่พัฒนาข้อเสนอโครงการระยะที่ 2 ของโครงการแต่ละจังหวัดเพื่อขอรับการสนับสนุน	เม.ย.-ก.ย.54 1 ก.พ.55 1 พ.ค.55 15 ส.ค.55	แกนนำชุมชน ชุมชน ปส.ชป. และ เจ้าหน้า ที่ ชลประทานในพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี และ ประจวบคีรีขันธ์	-โครงการชลประทานพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรีอยู่ในระหว่าง การพัฒนาและเขียนโครงการ ระยะที่ 2 ควบคู่กับการ ดำเนินการวิจัย ส่วนพื้นที่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ ระหว่างการดำเนินงานช่วงที่ 2 ระยะที่ 1	-การกระตุ้นทีม นักประสานงาน ชุมชนและเจ้าหน้าที่ชลประทาน ในพื้นที่ให้เข้าร่วมเรียนรู้ กระบวนการดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นความ แตกต่างของกระบวนการทำงาน แบบเดิมและรูปแบบใหม่ว่า การ สร้างการมีส่วนร่วมสำคัญต่อ การทำงานร่วมกับชุมชนมาก น้อยอย่างไร รวมทั้งผลการ ดำเนินงานที่เกิดขึ้น จะช่วยให้ มองการขับเคลื่อนงานต่อไปได้
5.	ติดตามหนุนเสริมการดำเนินงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นจังหวัดครั้งต่อ เดือน	ลงพื้นที่เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นเดือนละครึ่ง	8 เม.ย. 54. 1,22 พ.ค. 54 29 ม.ค.55 6 ก.พ.55 7 ก.พ.55 28 พ.ค.55 32 พ.ค.55 20 มิ.ย.55	แกนนำชุมชน ชุมชน ปส.ชป. และ เจ้าหน้า ที่ ชลประทานในพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี และ ประจวบคีรีขันธ์	งานชลประทานเพื่อท้องถิ่นมี ผลการดำเนินงานก้าวหน้าแต่มี อุปสรรคเรื่องความต่อเนื่องใน การทำงานของนักประสานงาน ชุมชน	-การติดตามหนุนเสริมอย่าง ต่อเนื่อง ช่วยให้มีวิสัยทัศน์ที่ เข้าใจและสามารถดำเนินงานได้ อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม

				22 มี.ย.55 17 ส.ค.55 10 ก.ย. 55 19 ต.ค. 55 26 พ.ย.55 30 พ.ย.55 7 ม.ค. 56 30 ม.ค.56				
6.	เวทีเครือข่ายนักวิจัยเพื่อ ท้องถิ่นประจำเดือน	เชิญแกนนำชุมชนและนัก ประสานงานชุมชนเข้าร่วม ประชุมกับนักวิจัยท้องถิ่นใน เวทีเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 8 ครั้ง		4 เม.ย. 54 28 พ.ค.54 28 มิ.ย.54 24 ก.ย. 54 28 เม.ย.55 29 พ.ค.55 28 มิ.ย.55 28 ก.ค.55 27 ก.ย.55 26 ธ.ค.55 29 ม.ค.56 2 มี.ค.56	แกนนำชุมชน ชุมชน ปต.ชล. และ เจ้าหน้า ที่ ชลประทานในพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี และ ประจวบคีรีขันธ์	แกนนำชุมชนและนัก ประสานงานชุมชนได้เรียนรู้ การทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นและ มีศักยภาพในการทำงาน ชลประทานเพื่อท้องถิ่นมากขึ้น	-การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับ ทีมวิจัยรุ่นพี่และทีมวิจัยที่อยู่ ระหว่างการดำเนินงานใน ขั้นตอนเดียวกัน ช่วยให้เกิด ความเข้าใจและนำมาปรับ กระบวนการทำงานได้รวดเร็ว ขึ้น	

7.	ประชุมสรุปบทเรียนการทำงานระหว่างทาง และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน กับ คณะทำงานเพื่อท้องถิ่น	ร่วมประชุมสรุปบทเรียนการทำงานระหว่างทางและเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานกับคณะทำงานชลประทานเพื่อท้องถิ่น	30-31 พ.ค.54 29 ม.ค.55 16 ก.ค.55 18 ก.ค.55	แกนนำชุมชน ชุมชน ปส.ชล. และ เจ้าหน้าที่ ชลประทานในพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี และ ประจวบคีรีขันธ์	ได้บทเรียนการดำเนินงาน ชลประทานเพื่อท้องถิ่น	ใช้กระบวนการฝึกอบรมและมีการสรุปกระบวนการทำงานที่ผ่านมาร่วมกันระหว่างพื้นที่ที่สามารถสร้างการเรียนรู้ข้ามระหว่างโครงการทำให้มีการนำบทเรียนที่ดีและต้องปรับปรุงไปปรับใช้ในการทำงานต่อไป
8.	จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน	ดำเนินการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน	เม.ย.-ก.ย.54	แกนนำชุมชน ชุมชน ปส.ชล. และ เจ้าหน้าที่ ชลประทานในพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี และ ประจวบคีรีขันธ์	ได้รายงานความก้าวหน้าและนักประสานงานชุมชนสามารถจัดทำรายงานสรุปการทำงานส่งทางโครงการชลประทานทั้ง 2 จังหวัดได้อย่างต่อเนื่อง	-ควรกระตุ้นให้ทีมวิจัยและนักประสานงานชุมชน สรุปการทำงานและจัดทำบันทึกส่งมาให้หลังทำกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อฝึกเรื่องการบันทึกและจัดทำรายงาน

บทที่ 3

ผลการวิจัย

3.1 การสนับสนุนการเรียนรู้กระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

โครงการดำเนินการสนับสนุนให้แกนนำชุมชน นักประสานงานชุมชน ชลประทานเพื่อท้องถิ่น (ปส.ชล.) และเจ้าหน้าที่ชลประทานในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ เกิดความเข้าใจและเรียนรู้กระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นผ่านการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1. จัดเวทีเพื่อสร้างความเข้าใจและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการ

เป็นกิจกรรมที่ต้องการให้ประชาชนในพื้นที่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานและความเป็นมาของโครงการและสร้างความร่วมมือในชุมชน โดยการจัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์และสร้างความเข้าใจกับชาวบ้าน จนเกิดความเข้าใจร่วมกันระหว่างทีมวิจัยและคนในชุมชนคนในชุมชนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนมากขึ้นและได้เห็นถึงปัญหาร่วมกันไม่ว่าจะเป็นในด้านการบริหารจัดการน้ำหรือปัญหาในชุมชนคนในชุมชนเกิดความเห็นอกเห็นใจกันและยังเกิดความร่วมมือในการดำเนินงานเกิดเครือข่ายการดำเนินงานขึ้น

บทเรียนสำคัญ คือ ทีมวิจัยเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการสร้างความเข้าใจได้เรียนรู้เทคนิคต่างๆในการทำเวที นักวิจัยได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม และการมองถึงประโยชน์ร่วมกันผู้ที่เกี่ยวข้องได้เรียนรู้การวางแผนงานร่วมกันก่อนการดำเนินงาน และการสรุปบทเรียนภายหลังการดำเนินงานต่างๆ

2. อบรมเทคนิคการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม

เป็นกิจกรรมที่พาทีมวิจัยทั้ง 2 พื้นที่ เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม” ระหว่างวันที่ 29 – 31 พฤษภาคม 2554 ณ เดอะกรีนบิซริสอร์ท อ.สามร้อยยอด จ.ประจวบคีรีขันธ์ โดยกระบวนการอบรมประกอบด้วย การเข้าถึงชุมชนเชิงบวก และเครื่องมือในการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมสำคัญ คือ แผนที่เดินดิน (Participatory Mapping) เส้นแบ่งเวลา (Time Line) การทำปฏิทินฤดูกาลและปฏิทินอาชีพ (Seasoning Diagram) และการวิเคราะห์บุคคล กลุ่ม องค์กร เครือข่ายทางสังคม (Social Network) พร้อมทั้งให้ทดลองปฏิบัติการจริงในพื้นที่โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- 1) ทำการศึกษาเหตุการณ์สำคัญของชุมชนโดยใช้เส้นแบ่งเวลา ในพื้นที่ชุมชนอ่างน้ำวัลเปรียง
- 2) ทำการวิเคราะห์และจัดทำปฏิทินฤดูกาลในการทำกิจกรรม ในพื้นที่ชุมชนอ่างน้ำวัลเปรียง
- 3) ทำแผนที่รอบนอก-รอบใน พื้นที่ชุมชนห้วยขมิ้น
- 4) ทำแผนที่รอบนอก-รอบใน พื้นที่ชุมชนอ่างน้ำวัลเปรียง

จากนั้นนำมาแลกเปลี่ยนบทเรียนร่วมกัน และนำเครื่องมือต่างๆ ไปปรับใช้กับการทำงาน เช่น การนำเครื่องมือแผนที่เดินดินไปใช้ในการเก็บข้อมูลอาชีพของชุมชน เป็นต้น

บรรยากาศในการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม”

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย การสำรวจโดยใช้แบบสอบถามและการจัดเวทีเพื่อเก็บข้อมูลสภาพพื้นที่ความเป็นมาและวิถีชีวิตของชุมชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์น้ำ ปริมาณน้ำ และความต้องการน้ำในชุมชน ชนิดพืชที่ปลูก และความต้องการใช้น้ำในชุมชนและการศึกษาบทเรียนในการบริหารจัดการน้ำในอดีตของชุมชนเป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างการเรียนรู้เรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพพื้นที่ความเป็นมาและวิถีชีวิตของชุมชนตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันและสร้างความสัมพันธ์ก่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชนโดยการจัดเวทีพูดคุยถึงสภาพพื้นที่ความเป็นมาและวิถีชีวิตของชุมชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามทำให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของชุมชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันลดความขัดแย้งในการจัดเวที เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนมากขึ้นได้เห็นถึงปัญหาร่วมกันไม่ว่าจะเป็นในด้านการบริหารจัดการน้ำหรือปัญหาในชุมชนตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันคนในชุมชนเกิดความเห็นอกเห็นใจกันและยังเกิดความร่วมมือในการดำเนินงานเกิดเครือข่ายการดำเนินงานขึ้นคนในชุมชนได้วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันและรู้ถึงหลักการในพระมหากรุณาธิคุณขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

บทเรียนสำคัญ คือทีมวิจัยเห็นความสำคัญในการศึกษาวิถีชีวิตชุมชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนักวิจัยได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม และการมองถึงประโยชน์ร่วมกันรวมทั้งได้เรียนรู้การวางแผนงานร่วมกันก่อนการดำเนินงาน และการสรุปบทเรียนภายหลังการดำเนินงานต่างๆ

4.สรุปและวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นกิจกรรมที่ต้องการให้มีการจัดหมวดหมู่และสรุปข้อมูลจากการทำเวทินำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการประชุมสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมมีการจัดหมวดหมู่และสรุปข้อมูลจากการทำเวทีก ทำให้เกิดทีมงานที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผ่านการเรียนรู้และลงมือทำด้วยตนเองชุมชนรับทราบข้อมูลบริบทพื้นที่ ประวัติศาสตร์ชุมชน และสถานการณ์การใช้น้ำ และการจัดการน้ำในอดีตเกิดความร่วมมือของชุมชนในการต้องการแก้ไขปัญหามานagementน้ำอย่างมีส่วนร่วม

บทเรียนสำคัญ คือการเรียนรู้ข้อมูลร่วมกัน จะช่วยสร้างความเข้าใจ และลดความขัดแย้งในพื้นที่ได้หากต้องการได้ข้อมูลรอบด้าน ควรจัดเวทีเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายหากชาวบ้านได้รับประโยชน์ และมีส่วนร่วมรับรู้ปัญหาตั้งแต่เริ่มต้น จะช่วยสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชนได้รวมทั้งลดความขัดแย้งในพื้นที่

5. จัดเวทีคืนข้อมูลสู่ชุมชน เพื่อตรวจสอบข้อมูลและสร้างความตระหนักในเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน

เป็นกิจกรรมที่ทำเพื่อสรุปและคืนข้อมูลให้กับชุมชนให้ชุมชนได้รับรู้และตรวจทานข้อมูลร่วมกันและชุมชนตระหนักถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ ฯ โดยการจัดเวทีสรุปและคืนข้อมูลการดำเนินงานและตรวจทานข้อมูลร่วมกันส่งผลให้ชุมชนได้รับรู้ข้อมูลของหมู่บ้านทราบถึงประวัติศาสตร์ของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชนชาวบ้านแต่ละหมู่บ้านต่างร่วมกันให้ข้อมูลเพิ่มเติมชุมชนมีข้อมูลและสามารถตัดสินใจได้เองว่าจะบริหารจัดการน้ำกันอย่างไรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ และลดความขัดแย้ง การแข่งขันน้ำของคนในชุมชน

บทเรียนสำคัญ คือ ช่วยให้ทราบถึงพฤติกรรมการใช้น้ำของสมาชิกและคนในชุมชนการทำงานวิจัยในครั้งนี้จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนจึงจะประสบความสำเร็จที่ทีมวิจัยได้เรียนรู้ว่าความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จย่อมอยู่ที่นั่นทีมวิจัยได้เรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเองภายใต้การแนะนำจากทีมผู้ประสานงานและพี่เลี้ยง และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การคืนข้อมูลร่วมกับเครือข่ายนักวิจัยในโครงการต่างๆของศูนย์ประสานงานฯ.สมุทรสงคราม

3.2 กระบวนการติดตามหนุนเสริมและการพัฒนาโครงการวิจัย

เป็นกิจกรรมการติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัยชลประทานเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ที่ได้รับการสนับสนุนไปแล้วให้บรรลุวัตถุประสงค์โครงการที่วางไว้ และพัฒนาให้เกิดโครงการวิจัยชลประทานเพื่อท้องถิ่นที่ต่อเนื่องในพื้นที่จังหวัดละ 1 แห่ง โดยกระบวนการติดตามหนุนเสริม นั้น ประกอบด้วย การลงหนุนเสริมทุกครั้งที่มีกิจกรรม การพาทีมวิจัยเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานร่วมกับเวทีเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อนำบทเรียนมาแลกเปลี่ยนและนำกลับไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับโครงการของทั้ง 2 พื้นที่ เช่น การเก็บรวบรวมข้อมูลและการ

นำเสนอข้อมูลในรูปแบบของ time line กราฟแท่ง และรูปภาพเป็นต้นจนพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ระหว่างการจัดเวทีสรุปรายงานความก้าวหน้าและจัดทำรายงานความก้าวหน้า

3.3 การสังเคราะห์องค์ความรู้เรื่องรูปแบบการสนับสนุนงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ และองค์ความรู้ในการทำงานร่วมกับหน่วยงานกรมชลประทาน และสำนักงาน กปร.

1. การสนับสนุนงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในโครงการระยะที่ 2 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการหนุนเสริมในส่วนของการดำเนินการวิจัยในส่วนของการจัดเวทีเก็บรวบรวมข้อมูลและการสรุปข้อมูลเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำ ทางศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามได้ปรับแนวทางการหนุนเสริมด้วยการเปิดโอกาสให้นักประสานงานชุมชนและเจ้าหน้าที่ชลประทานได้ลงไปหนุนเสริมกระบวนการทำงานอย่างใกล้ชิดกับชุมชน ทีมประสานงานใช้การหนุนเสริมนักประสานงานชุมชนผ่านเวทีเครือข่ายของศูนย์ประสานงานและการชวนนักประสานงานชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ประสานงานฯ ในการลงไปหนุนเสริมโครงการในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อฝึกทักษะการหนุนเสริมงานชุมชน หลังจากนั้นจึงให้นักประสานงานชุมชนลงไปหนุนเสริมงานในพื้นที่ตนเอง และทางศูนย์ประสานงานได้ใช้การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นกลไกในการพัฒนาการทำงานของเจ้าหน้าที่ชลประทาน นักประสานงานชุมชนและแกนนำชุมชน ซึ่งหลังจากการลงพื้นที่หนุนเสริมการทำงานของชุมชนควบคู่ไปกับอบรมและการเติมความรู้จากทีมประสานงานสามารถสร้างความเข้าใจต่อกระบวนการทำงานในพื้นที่ที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของพื้นที่มากกว่าผลลัพธ์ จึงมีความรู้ที่สามารถสรุปจากการทำงาน ได้ดังนี้

1. การมีเป้าหมายและกระบวนการที่ชัดเจน โดยเน้นการพูดคุยวางแผนงานร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องกับตัวพื้นที่ทั้งในเรื่องเป้าหมายที่ชัดเจน และกระบวนการที่มีความสำคัญเพื่อนำไปสู่งานที่สำเร็จโดยทีมประสานงานจาก สกว.ได้ให้ความสำคัญต่อการวางแผนเป้าหมายร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มทำงานเช่นการจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับแกนนำชุมชน นักประสานงานชุมชนและเจ้าหน้าที่ชลประทานในระดับต่าง ๆ เกี่ยวกับการหนุนเสริมงานและการทำงานร่วมกัน เป็นต้น

2. การจัดเงื่อนไขที่เอื้อต่อการดำเนินงานโดยเน้นการเอื้อและอำนวยความสะดวกทั้งต่อตัวนักประสานงานชลประทาน เจ้าหน้าที่ชลประทานและชาวบ้าน เช่น การจัดฝึกอบรม การพัฒนาทักษะการทำงานจนมีผลต่อการงานทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้น

3. การเลือกกิจกรรมเพื่อปฏิบัติการ ในการทำงานในพื้นที่ควรมีองค์ประกอบของข้อมูลในการตัดสินใจ เลือกกิจกรรมปฏิบัติการร่วมกัน และชาวบ้านในพื้นที่จะต้องเป็นผู้เลือกจะทำหรือไม่ แล้วถ้าจะทำ เขาจะเลือกทำอะไรซึ่งกระบวนการเลือกกิจกรรมต้องเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดการยอมรับการทำงานร่วมกัน

4. การวางบทบาทที่เหมาะสม และการการวางตัว ให้เหมาะสม จะสามารถช่วยให้การดำเนินงานในพื้นที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานร่วมกันซึ่งจะเห็นได้จากตัวอย่างที่ทีมประสานงานจาก สกว.จะให้

บทบาทนักประสานงานชุมชนพูดคุยหารือการทำงานกับชุมชนอย่างชัดเจน โดยต้องสื่อสารทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ชลประทานควบคู่ไปด้วย

5. กระบวนการหนุนเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต้องอาศัยความต่อเนื่องในการลงพื้นที่ตลอดระยะเวลาของการทำงาน นักประสานงานชุมชนชลประทาน ต้องตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบในการทำงาน

2. การสังเคราะห์ความรู้ในการทำงานร่วมกับหน่วยงานกรมชลประทานและสำนักงาน กปร.

จากการดำเนินงานภายใต้โครงการความร่วมมือของ 3 หน่วยงานซึ่งประกอบด้วย กรมชลประทาน สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ(กปร.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) ในระยะที่ 2 พบว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่กรมชลประทานในพื้นที่ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและการตัดสินใจแก้ปัญหาที่ผ่านการใช้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ผ่านการได้ลงมือปฏิบัติการและเรียนรู้สัมผัสผลและคุณค่าด้วยตนเอง ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการทำงานที่ยึดเอาพื้นที่และชุมชนเป็นตัวตั้งในการทำงาน เปิดโอกาสให้ชุมชนได้แสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีการนำเอาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน มีการวิเคราะห์เงื่อนไขและบริบทพื้นที่ประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะหลังจากเข้าร่วมกระบวนการดำเนินงานวิจัยชลประทานเพื่อท้องถิ่น เจ้าหน้าที่และชุมชนสามารถสื่อสารและแลกเปลี่ยนพูดคุยกันเพิ่มมากขึ้นเกิดแนวทางการจัดการอ่างเก็บน้ำในหลายมิติซึ่งอาจสรุปความรู้ที่ได้จากการทำงานร่วมกันดังต่อไปนี้

1. เทคนิค/วิธีการในการทำงานร่วมกับหน่วยงาน จากการดำเนินงานพบว่าเทคนิคที่สำคัญในการทำงานคือการสร้างความสัมพันธ์และการเปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างโดยมีการรับฟังซึ่งกันและกันระหว่างหน่วยงาน การใช้ข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการตัดสินใจที่มาจากการศึกษาร่วมกัน มีการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน การสรุปข้อมูลร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
2. เงื่อนไข/ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำงานกับหน่วยงาน ภายใต้โครงการความร่วมมือของ 3 หน่วยงานในครั้งนี้มีเงื่อนไขสำคัญคือในส่วนของการบริหารจัดการงบประมาณที่สามารถนำเอางบประมาณมาจัดการผ่านกระบวนการวางแผนร่วมกันและทำข้อตกลงการแบ่งบทบาทหน้าที่ตามความสามารถและสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยที่เอื้อเหล่านี้จะเกิดขึ้นไม่ได้หากเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่มีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ด้วยเงื่อนไขของโครงการกำหนดภารกิจและเป้าหมายร่วมกันอย่างชัดเจนก่อนเริ่มโครงการจึงนำไปสู่ผลสำเร็จที่ทุกฝ่ายยอมรับ
3. เงื่อนไข/ปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดต่อการทำงานกับหน่วยงาน ภายใต้โครงการความร่วมมือ 3 หน่วยงานในครั้งนี้ที่เป็นเงื่อนไขสำคัญคือ การปรับเปลี่ยนและโยกย้ายเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมถึงนักประสานงานชุมชนที่มีการปรับเปลี่ยน ส่งผลให้การ

ทำงานขาดความต่อเนื่องและขาดความเข้าใจ นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่มีความสำคัญอีกส่วนหนึ่ง คือ เวลาและภาระงานที่ถูกมอบหมายในการทำงานในพื้นที่ไม่สอดคล้องกัน เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่าย จัดสรรน้ำในโครงการมีบทบาทและหน้าที่ที่เชื่อมโยงกับหลายงานจึงไม่สามารถจัดการงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ข้อควรระวังที่ค้นพบจากการทำงานในครั้งนี้พบว่า เรื่องการสื่อสารและการใช้ภาษาที่มีความ เข้าใจไม่ตรงกันเป็นข้อจำกัดสำคัญในการทำงาน เนื่องจาก พื้นฐานการใช้คำในการสื่อความหมาย อาจเกิดความไม่เข้าใจขึ้นได้ในระหว่างการทำงาน

บทที่ 4

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

โครงการการสนับสนุนงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ระยะที่ 2 เป็นโครงการที่ต้องการค้นหารูปแบบการสนับสนุนงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ควรเป็นอย่างไร และจะพัฒนารูปแบบการติดตามหนุนเสริมดังกล่าวได้อย่างไร ผ่านการดำเนินงานโครงการแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรีและโครงการแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงแบบมีส่วนร่วมของชุมชน บ้านหนองแก ต.ไร่ใหม่ อ.สามร้อยยอด จ.ประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งโครงการแรกได้ดำเนินการเสร็จสิ้นจนได้พัฒนาโครงการระยะที่ 2 เรียบร้อยแล้ว และโครงการหลังอยู่ระหว่างการสรุปเพื่อจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์จนเกิดรูปแบบการติดตามสนับสนุนงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นทั้ง 2 พื้นที่ และการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.1 กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการทำงานวิจัย

จากผลการดำเนินโครงการที่ผ่านมาทำให้ทีมวิจัยเกิดการเรียนรู้การทำงานข้ามวัฒนธรรมองค์กรการทำงานที่สามารถสรุปเป็นบทเรียนได้ดังนี้

- การจัดรูปแบบเวทีที่มีผลต่อการพูดคุย
 - เป็นทางการ เช่น มีหน่วยงาน เข้าร่วมชาวบ้านจะไม่ค่อยพูด
 - การจัดให้นั่งเป็นวงกลมมีผลต่อการพูดคุย
 - การจัดเวทีในลักษณะสัญจรหมุนเวียนไปในแต่ละพื้นที่สร้างการมีส่วนร่วมและสร้างความสามัคคีในชุมชน
- การทำงานจำเป็นต้องมีการวางแผนแบบมีส่วนร่วม และแบ่งบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน (ทุกคนเต็มใจทำบทบาทและหน้าที่นั้น)
- การเตรียมข้อมูลก่อนการพูดคุยทำให้เรามั่นใจในการพูด
- การซักซ้อมและทดลองนำเสนอข้อมูลทำให้เห็นข้อผิดพลาดและสามารถจัดการแก้ไขได้
- การแบ่งให้คนอื่นได้พูดบ้างเหมือนกับการแบ่งให้คนอื่นได้พัฒนาศักยภาพของตนเองและยังช่วยทำให้คนอื่นรู้สึกเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในงานนั้น
- เรียนรู้การแก้ไขปัญหาจากการพูดคุยกันสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการแก้ปัญหาได้
- การพูดคุยทำความเข้าใจแบบไม่เป็นทางการสามารถทำให้เกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกัน
- การพูดคุยแบบไม่เป็นทางการไม่ต้องนัดหมายล่วงหน้าในบางเวลาทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้
- การซักชวนหรือตั้งคำถามกับชาวบ้านเพื่อหาแนวทางพัฒนาต่างๆทำให้ชุมชนมีส่วนร่วม
- การขับเคลื่อนงานที่มีความขัดแย้งต้องอาศัยการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

- การทำงานข้ามวัฒนธรรมองค์กรจะต้องเรียนรู้ระเบียบและเงื่อนไขการทำงานของแต่ละหน่วยงานร่วมกัน
- ต้องมีการจัดความสัมพันธ์และให้เกียรติซึ่งกันและกันในการทำงานร่วมกัน
- การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่องเมื่อมีโอกาสไม่ว่าจะเป็นประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ รวมถึงการรักษาความสัมพันธ์ที่ดี มีผลต่อการดำเนินงาน

4.2 ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัย

1. ความเปลี่ยนแปลงในส่วนบุคคล (ทีมวิจัย)

- มีกระบวนการคิดการทำงานแบบเชื่อมโยงเพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกัน
- มีทักษะการจัดบันทึก จับประเด็น / การประสานงาน / การจัดเวทีพูดคุย
- กล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงออกมากขึ้น
- มีการวางแผนการทำงานเพิ่มมากขึ้นเชื่อมโยงสู่การวางแผนชีวิต
- มีการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ
- เห็นความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
- เป็นที่ไว้วางใจกับคนในชุมชน

2. ความเปลี่ยนแปลงของทีมวิจัย

- ทราบกระบวนการทำงานร่วมกับกรมชลประทาน และกปร.
- ทราบกระบวนการหนุนเสริมการทำงานที่มีหลายภาคส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องในพื้นที่
- นักวิจัยมีทักษะการจัดบันทึก / จับประเด็น / การประสานงาน / การจัดเวทีพูดคุยส่งผลต่อความเข้าใจในการดำเนินงานและช่วยสร้างการมีส่วนร่วมในการทำงาน
- ทีมวิจัยชุมชน สามารถจัดเวทีและบริหารจัดการโครงการ ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่และการจัดการตนเองผ่านการทำงานวิจัย
- ทีมวิจัยชุมชนสามารถนำกระบวนการวิจัยไปปรับใช้กับกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน
- ทีมวิจัยชุมชนสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับชุมชนใกล้เคียงได้
- ทีมวิจัยมีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาในระยะยาว

3. ความเปลี่ยนแปลงของชุมชน

- ชาวบ้านกล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงออกมากขึ้น
- ชาวบ้านเริ่มนำปัญหามานั่งคุยกันมากขึ้นในบรรยากาศแห่งการเรียนรู้
- ชาวบ้านรับฟังความคิดเห็นกันมากขึ้น ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจมากกว่าการใช้ความรู้สึก
- ชาวบ้านมีความเข้าใจงานวิจัยมากขึ้น คิด วางแผน ลงมือทำ ทบทวน และปรับปรุง
- เกิดการแลกเปลี่ยนกันในชุมชนมากขึ้น

- ชุมชนสามารถนำแนวคิดการทำงานแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในกิจกรรมอื่น ๆ ของชุมชน
- สามารถจัดความขัดแย้งในเรื่องการบริหารจัดการน้ำของชุมชน
- มีการปรับเปลี่ยนวิธีคิดในการทำงานของชุมชนและเจ้าหน้าที่ชลประทานสร้างความสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม
- ชุมชนเปิดโอกาสให้คนภายในชุมชนและคนภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

4.3 กระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างทีมวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนงานวิจัย

ภายใต้วัตถุประสงค์ของโครงการการสนับสนุนงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ระยะที่ 2 ที่กำหนดไว้ว่า

1. เพื่อสนับสนุนให้แกนนำชุมชน นักประสานงานชุมชน ชลประทานเพื่อท้องถิ่น (ปส.ชป.) และเจ้าหน้าที่ชลประทานในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ เกิดการเรียนรู้กระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
2. เพื่อติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัยชลประทานเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ที่ได้รับการสนับสนุนไปแล้วให้บรรลุวัตถุประสงค์โครงการที่วางไว้และพัฒนาให้เกิดโครงการวิจัยชลประทานเพื่อท้องถิ่นที่ต่อเนื่องในพื้นที่จังหวัดละ 1 แห่ง
3. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เรื่องรูปแบบการสนับสนุนงานชลประทานเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ และองค์ความรู้ในการทำงานร่วมกับหน่วยงานกรมชลประทาน และสำนักงาน กปร.

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ควบคู่กับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ พบว่าการดำเนินงานสามารถตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 ได้ในระดับที่น่าพึงพอใจ โดยพบว่านักประสานงานชุมชน ชลประทานเพื่อท้องถิ่น (ปส.ชป.) และเจ้าหน้าที่ชลประทานในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ เกิดการเรียนรู้กระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น มีการปรับเปลี่ยนวิธีคิด และเกิดการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการทำงานหลายประการ ดังนี้

- 1) เจ้าหน้าที่ชลประทานปรับเปลี่ยนวิธีคิด จากการเป็นเพียงเจ้าหน้าที่ที่ให้การสนับสนุนในเชิงวิชาการเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำและการดำเนินงานการก่อสร้างด้านวิศวกรรม ไปสู่การเป็นเจ้าหน้าที่ที่ทำงานแบบบูรณาการและเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมมากขึ้น เกิดความเข้าใจแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่กับชุมชนในการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำ มีความอดทนและปรับทัศนคติในการทำงานกับชุมชนได้อย่างเข้าใจซึ่งกันและกัน
- 2) ชุมชนเกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองในการบริหารจัดการตนเองมากขึ้น แกนนำชุมชนหลายท่านที่ได้เข้าร่วมในโครงการนี้ เกิดแรงบันดาลใจในการปรับแนวคิดในการทำงาน แม้จะเป็นเพียงการเริ่มใช้กิจกรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วมและการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเข้าไปทดลองใช้ในการแก้ปัญหา แต่ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดความเชื่อมั่นมากขึ้น หลายคนหลุดจากความ

จำใจในการหวังพึ่งพาเจ้าหน้าที่ชลประทานเพียงฝ่ายเดียว และมองเห็นทางเลือกทางออก และความหวังในการจัดการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำในรูปแบบใหม่ ๆ รวมถึงการลดความขัดแย้งในชุมชน ด้วย มีการปรับตัวเพื่อตั้งรับสถานการณ์อยู่เสมอ โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ในพื้นที่มาช่วยในการตัดสินใจและวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระยะยาวมากขึ้น

- 3) นักประสานงานชุมชน ชุมชนรู้จักบทบาทตัวเอง และเข้าใจการทำงานแบบมีส่วนร่วม กระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่เน้นออกแบบให้ไฉยอันคู่ตัวเอง และเรียนรู้ที่จะเข้าใจผู้อื่น เข้าใจบทบาทของคนในองค์กรหรือในชุมชนเมื่อต้องทำงานร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อให้การทำงานร่วมกันมีประสิทธิภาพมากขึ้น การยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ความสามัคคี และการควบคุมอารมณ์ และความอดทนต่อการทำงานจนบรรลุเป้าหมายร่วมกัน สิ่งทีทีมวิจัยได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ ทำให้รู้สึกเข้าใจตัวเอง มีเพื่อนร่วมอุดมการณ์เดียวกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันขจัดความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ส่งผลให้เกิดการเป็นกัลยาณมิตรที่ดีระหว่าง นักประสานงานชุมชนและชุมชน ความจริงใจในการแก้ไขปัญหาโดยไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง

4.4 ปัญหา / อุปสรรค

ทีมวิจัย

- พื้นที่อยู่ไกลจากการดูแลของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
- การลงพื้นที่หน่นเสริมเวลาไม่ตรงกับทีมวิจัย
- การประกอบอาชีพที่หลากหลายส่งผลให้ ในบางฤดูกาลไม่สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมได้ เช่นในฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิต เป็นต้น

- การเปลี่ยนแปลงในระบบทุนนิยมของสังคมที่เกิดขึ้นเร็วมากทำให้ชุมชนหวั่นไหวได้ง่าย

ชาวบ้าน

- มีสถานการณ์ความขัดแย้งเรื่องการใช้ประโยชน์จากน้ำในพื้นที่สูงทำให้กระบวนการสร้างความเข้าใจและได้รับความร่วมมือล่าช้าออกไป
- ทีมวิจัยมีภาระหน้าที่ในพื้นที่ทำงานทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน
- การเมืองท้องถิ่นมีผลต่อการดำเนินงานวิจัย ทำให้ในบางช่วงเวลาดึงดูดวันกิจกรรม
- โครงสร้างของทีมงานที่ส่วนใหญ่เป็นเจ้าที่ของอปท.ทำให้การขับเคลื่อนงานวิจัยมีข้อจำกัดในด้านเวลาในการทำกิจกรรมบางครั้ง

หน่วยงาน (กรมชลประทาน กปร.)

- เจ้าหน้าที่มีภาระหน้าที่ในการทำงานหลายพื้นที่ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน
- งบประมาณในการดำเนินการล่าช้าทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้ตามแผนงาน
- โครงสร้างของราชการที่มีการโยกย้ายและเปลี่ยนแปลงอัตรากำลังอยู่เสมอทำให้การทำงานขาดการต่อเนื่อง และ เจ้าหน้าที่บางรายไม่เข้าใจข้อจำกัดและการทำงานร่วมกับชุมชน

- การดำเนินการของหน่วยงานขาดความชัดเจนและต่อเนื่องทำให้ชุมชนไม่เชื่อใจ
- ขาดการเรียนรู้และถ่ายทอดร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน

4.5 ข้อคิดเห็น ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะต่องานวิจัย

- แนวทางการพัฒนาและหนุนเสริมนักประสานงานชุมชน ที่เป็นเจ้าหน้าที่ใหม่ควรผ่านการฝึกทักษะต่างๆ โดยเฉพาะการทำรายงานการประชุมเมื่อลงพื้นที่ จะช่วยเสริมสร้างแนวคิด การวิเคราะห์ และการเรียบเรียงออกมาเป็นรายงาน ควบคู่กับการจัดทำรายงานการเงินจะได้ทราบภาพรวมของโครงการ สำหรับเจ้าหน้าที่เดิมต้องพัฒนาศักยภาพการทำงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ยกย่องและพัฒนาการทำงานสม่ำเสมอ รู้จักวางแผนการทำงาน การจัดลำดับความสำคัญของงาน และสรุปสถานการณ์ความเคลื่อนไหว ตลอดจนวิเคราะห์ภาพรวมการทำงานให้ได้

- เจ้าหน้าที่โครงการชลประทานควรได้รับการหนุนเสริมเรื่องการทำงานแบบมีส่วนร่วม การสรุปบทเรียนก่อนและหลังทำกิจกรรม การสรุปรายงานการประชุม และกระบวนการในการทำงานร่วมกับนักประสานงานชุมชนจะต้องทราบเหตุผลว่ากิจกรรมดังกล่าวมีความจำเป็นหรือไม่ อย่างไร ทำเพื่ออะไร เพื่อทำหน้าที่หนุนเสริมการทำงาน และสามารถดำเนินงานได้ตามแผนงานที่ระบุไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

-เจ้าหน้าที่ชลประทานในระดับพื้นที่มีผลต่อความสำเร็จของชุมชนเป็นอย่างมาก หากเจ้าหน้าที่เข้าใจและพร้อมปฏิบัติงานจะทำให้การดำเนินงานวิจัยเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังจะส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดี

ภาคผนวก

- ก. สรุปรายงานการอบรม
- ข. รูปภาพกิจกรรมของโครงการ
- ค. รายงานการประชุม

สรุปการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม”

วันที่ 29– 31 พฤษภาคม 2554

ณ เดอะกรีนบิซ รีสอร์ท ท.สามร้อยยอด จ.ประจวบคีรีขันธ์

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. นายประสิทธิ์ อยู่ดี
2. นายนิคม เสาวภาคไพรี
3. นายบุญลือ ศรีเจริญ
4. นายวิเชียร นิ่งทองคำ
5. นายพิมล สกุลดิษฐ์
6. นายจำลอง ทองบุญ
7. นายเฉลิมพล ช้างเผือก
8. นายธนกร พิทักษ์พวน
9. นายสมศักดิ์ ชูนาม
10. นายธเนศ สกุลลิ้ม
11. นายพิทยา ห้วยศรีจันทร์
12. นายชนาวุธ โลหิตรัตน์
13. นายชลชล ละม้าย
14. นางอัญชลี ชูลินทรภรณ์
15. นายดิเรก คล้ายธานี
16. นางสาวกัลย์ลภัสปัญญาหาญ
17. นายชุมพล เลาพัฒน์พาณิชย์
18. นางพัชรี แป้นเหมือน
19. นางสาวกิ่งแก้ว ชนทอง
20. นางนิตยา ขำยอด
21. นายอนันต์ เกษมสุขไพศาล
22. นางสาวทิพวรรณปัญญาหาญ
23. นางสาวพรทิพย์ แสงมาลา
24. นายชินวุฒน์ มณีศรีขำ
25. นางสาวสุธิดา แสงเพชร
26. นายฉาย นาวารัตน์
27. นายชีวัน ชันธรรม
28. นางจรรยา เสือเพิ่มแก้ว

29. ประชุม	เดชาวัน
30. นายวิชัย	สิทธิจิรพงศ์
31. นายสมนึก	เทศอัน
32. นายเอกชัย	อังกาบ
33. นายบงการณ	แก้วชุม
34. นายศิริวัฒน์	คันธารส

วันที่ 29 พฤษภาคม 2554

กล่าวเปิดและชี้แจงวัตถุประสงค์การจัดสัมมนาฯ

เริ่มต้นบรรยายทศอย่างเป็นกันเอง โดยคุณประสิทธิ์ อยู่ดี หัวหน้าฝ่ายจัดสรรน้ำ โครงการชลประทานเพชรบุรีและคุณพิมล สกุลดิษฐ์ หัวหน้าฝ่ายจัดสรรน้ำ โครงการชลประทานประจวบคีรีขันธ์ ได้ออกมากล่าวทักทายผู้เข้าร่วม และชี้แจงถึงเป้าประสงค์ของการจัดสัมมนาในครั้งนี้ โดยย้อนให้เห็นว่างานวิจัยชลประทานเพื่อท้องถิ่นได้เริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2552 ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างกรมชลประทานกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการพระราชดำริ (กปร.) ซึ่งในการทำงานให้ความสำคัญกับกระบวนการทำงานที่เกี่ยวกับการใช้ข้อมูลโดยกระบวนการจะต้องใช้ “การเก็บข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม” เป็นเครื่องมือสำคัญในการทำงาน เพื่อนำไปสู่การค้นหาแนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่อ่างเก็บน้ำ ซึ่งที่ผ่านมากระบวนการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมยังมีน้อย การพบปะพูดคุยก็น้อย ดังนั้นในสามวันนี้ อยากให้ทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกันให้มากที่สุด เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาให้เกิดรูปแบบการบริหารจัดการน้ำที่ดีที่สุด ว่าพื้นที่ชลประทานเพชรบุรีและชลประทานประจวบคีรีขันธ์ จะมีรูปแบบไหนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นประโยชน์สูงสุด และยั่งยืน ซึ่งคาดว่าทุกท่านจะใช้โอกาสนี้เก็บเกี่ยวประสบการณ์เพิ่มเติมความรู้ไปด้วยกันกับเพื่อนนักวิจัยและท่านวิทยากร ในบรรยากาศดีๆ แบบนี้ให้บรรลุเป้าประสงค์ที่คาดหวังไว้

แนะนำทำความรู้จักและกิจกรรมสัมพันธ์

คุณศิริวัฒน์ คันธารส วิทยากรกระบวนการ เสนอว่า ด้วยงานนี้เป็น การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม” ดังนั้น เราจะต้องร่วมกันในทุกขั้นตอน ทุกกระบวนการ อาจจะขอเริ่มจากการแนะนำทำความรู้จักกันก่อน โดยเริ่มจากทีมวิทยากรชักชวนผู้เข้าร่วมทุกท่านแนะนำตัวและทำความรู้จักกัน คุณชินนวัฒน์ มณีศรีจำ ผู้ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม นำเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำงานในโครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการเพชรบุรี และโครงการประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นหนึ่งในพื้นที่โครงการนำร่องใน 9 จังหวัดที่จะต้องดำเนินโครงการร่วมกันและเป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสที่พระองค์ทรงมีพระชนพรรษาครบ 84 พรรษา

ในส่วนของการดำเนินการดำเนินงาน โครงการวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างมีส่วนร่วมในช่วงที่ผ่านมาแม้บางพื้นที่เราจะล่าช้าไปบ้าง แต่ก็ถือว่ามีความก้าวหน้าไปมากอย่างไรก็ตามในบางพื้นที่ที่ไคลงไปติดตามการทำงานของโครงการ ก็เริ่มใช้กระบวนการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม โดยได้ทดลองทำไปบ้างแล้ว โดยการศึกษาเครื่องมือเองจากจดหมายข่าวงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เช่น ชุมชนอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย ได้ทำปฏิทินการใช้น้ำของชุมชนมาแล้วเบื้องต้น ซึ่งน่าจะได้นำมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำงานร่วมกันในสามวันต่อจากนี้จะมีทีมวิทยากรจะมาร่วมเติมเต็มแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเครื่องมือดังกล่าว และในวันพรุ่งนี้ก็จะลงนำเครื่องมือที่ได้เรียนรู้ไปทดลองปฏิบัติจริงในพื้นที่ต่อไป

- แนะนำคุณสุริดา แสงเพชร วิทยากรหลักในการเติมความรู้ครั้งนี้ ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ เป็นทั้งแกนนำภาคประชาสังคมจังหวัดเพชรบุรีและเป็นวิทยากรกระบวนการจัดอบรมในหลักสูตรการสร้างการมีส่วนร่วมในการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐของสถาบันพระปกเกล้า
- คุณชีวัน ชันธรรม จากมูลนิธิงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
- คุณลักขณา วงศ์ยะรา จาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ซึ่งดูแลในส่วนของพื้นที่ภาคกลาง ตะวันตก ตะวันออก
- คุณศิริวัฒน์ คันทารส ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
- คุณเอกชัย อังคาบ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
- คุณบงการณ แก้วชุม ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

จากนั้น คุณศิริวัฒน์ คันทารส ชวนผู้เข้าร่วมอบรมเข้าสู่กระบวนการ “กิจกรรมสัมพันธ์” โดยเสนอว่างานนี้เราเน้นการอบรมแบบมีส่วนร่วมเราเชื่อว่าทุกคนมีประสบการณ์ความรู้ หน้าที่ของทีมวิทยากร คือ ดึงประสบการณ์ของทุกท่านมาสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเราจะมีเครื่องมือที่จะช่วยดึงสิ่งเหล่านี้ออกมาแต่ก่อนจะจัดกระบวนการ เรื่องแรก คือ เรื่องบรรยากาศ ต้องดี ต้องมีความพร้อม และชวนผู้เข้าร่วมทุกคนพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์แล้ว จึงแยกย้ายกลับไปเข้าที่พักตามที่ได้จัดไว้

วันที่ 30 พฤษภาคม 2554

คุณศิริวัฒน์ คันทารส ทักทายผู้เข้าร่วมอบรมถึงการแลกเปลี่ยนพูดคุยเมื่อคืนที่ผ่านมาและนำเข้าสู่กระบวนการ “กิจกรรมสัมพันธ์” โดยเสนอว่า งานนี้เราเน้นการอบรมแบบกระบวนการแบบมีส่วนร่วมเราเชื่อว่าทุกคนมีประสบการณ์ความรู้ หน้าที่ของทีมวิทยากร คือ ดึงประสบการณ์ของทุกท่านมาสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเราจะมีเครื่องมือที่จะช่วยดึงสิ่งเหล่านี้ออกมาแต่ก่อนจะจัดกระบวนการ เรื่องแรก คือเรื่องบรรยากาศ ต้องดี ต้องมีการเตรียมความพร้อม และชวนผู้เข้าร่วมทุกคนทำกิจกรรมร่วมกัน โดยการปรบมือ... หนึ่งครั้ง...สองครั้ง...สามครั้ง (ซ้ำสองรอบ) เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการทำกิจกรรมต่อ ๆ ไป

- ปรบมือสะท้อนเสียงฝน กระทืบพื้นแทนฟ้าร้อง มีคำสั้ง ฝนตก ฟ้าร้อง (ประกอบท่า) ฝนตกฟ้าร้องพร้อมกัน...เพิ่มคำสั้ง ฟ้าแลบให้แลบลั่น ...ถ้าฟ้าผ่าให้ชูมือขึ้นแล้วร้องเปรี้ยง จากนั้นให้ทุกคนทำตามคำสั้ง

กิจกรรมหัวใจสี่ห้อง

คุณศิริวัฒน์ คันทาส ชวนให้ทีมแจกกระดาษ ทุกคน แล้วออกคำสั่งให้ทุกคนวาดรูปหัวใจดวงโต แล้วขีดแบ่งเป็นสี่ห้องเท่าๆ กันและจะทดสอบให้ทำการหาข้อมูลให้ได้มากที่สุด ซึ่งโจทย์จะมีสองชั้น เช่น ให้ไปถามเพื่อนว่า สูงเท่าไร? แล้วก็ให้เขียนไว้ในช่องให้ได้จำนวนที่มากที่สุด โดยให้ทุกคนลุกขึ้นเดินถาม โดยมีคำถามดังนี้

- ห้องที่หนึ่ง ภูมิใจวัยอะไรส่วนใดในร่างกายมากที่สุด (โดยวิทยากรจะให้เวลาด้วยการนับหนึ่งถึงยี่สิบ)เมื่อหมดเวลา วิทยากรจะให้แต่ละคนนับแต้มของตัวเองที่ทำได้ แล้วถามว่าได้เท่าไรกันบ้าง โดยจะเวียนถามทีละคนว่า จดได้ใครมา แล้วจะโยงชื่อนั้นไปยังเจ้าตัวเพื่อดูว่าจดได้ใครบ้าง
- ห้องที่สอง มีกติกากว่าห้ามถามซ้ำคนเดิม โดยถามว่า สิ่งที่ได้คะแนนที่สุดในจังหวัดคุณคืออะไร (วิทยากรนับจับเวลาเช่นเคย)จากนั้น วิทยากรถามว่า แต่ละคนได้เท่าไร โดยเริ่มจากคนที่ได้หนึ่งแต้ม (สับประรด ประจวบฯ เขาวิ้ง เพชรบุรี บึงบัว สามร้อยยอด ดันตาล เพชรบุรี ดันมะพร้าว ประจวบฯ เล็กมะพร้าว เพชรบุรี)
- ห้องที่สาม กติกาเดิม คือ ห้ามซ้ำคนเดิม ตั้งแต่ร่วมทำวิจัยเพื่อท้องถิ่นมาประทับใจอะไรที่สุด (ได้ความเป็นเพื่อน-เปิด ประทับใจพิธีกร-พี่หนู การมีส่วนร่วม-พี่เจียบ สถานที่ที่มาจัดอบรม-ทีมงาน-พี่โค้ง ทีมงาน-อนันต์ ทีมงาน-ฉาย เพื่อนร่วมงาน-เชียว เพื่อนร่วมงาน-ดาล กล้าคิดกล้าพูดกล้าทำ-วิชัย)
- ห้องที่สี่ วันที่สามนี้เราจะเลือกตั้งจะเลือกนายกคนใหม่ ถ้าเราบอกได้ เราอยากบอกอะไรกับนายกคนใหม่ ทีมวิทยากรชวนให้ทุกท่านได้แลกเปลี่ยนกันโดยมีคำตอบดังนี้

พี่เล็ก	ขอให้เศรษฐกิจดีขึ้น ให้พืชผลทางการเกษตรราคาดีขึ้น
อ้อม ประจวบ	อยากให้นายกกล้าๆ เปลี่ยนตัวเองนิดนึง
แอ๊ด ประจวบ	อยากให้ช่วยเหลือเกษตรกร ที่น้ำมันแพง และค่าแรงถูกค่าแรงขึ้นค่า
เชียว และอนัน	อยากให้บ้านเมืองสงบ
ตึก	อยากให้ค่าแรงเพิ่มขึ้นค่าแรงสูงขึ้น
วิเชียร	อยากให้ความเป็นอยู่ของคนไทยดีขึ้น ทัดเทียมต่างประเทศ
จำลอง	อยากให้ค่าแรงสูงขึ้นอยากให้เศรษฐกิจดีขึ้น
อยากให้รัฐบาลทำอะไรที่ยั่งยืน เรื่อง ป่า เรื่องน้ำ เลิกนโยบายประชานิยม	
ผู้ใหญ่	อยากให้ปราบปรามยาเสพติดให้ลดลง ตอนนี้มันลงสู่เยาวชนเยอะมาก
เปิ้ล	ไม่อยากให้ยุบสภาบ่อย
ดาล	อยากให้พัฒนาประเทศให้ดีขึ้นเป็นรูปธรรม
โค้ง	อยากให้ผู้ร่วมรัฐบาลเลิกเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว
อยากให้ปราบปรามยาเสพติด	
มีเงินให้ชิมไหม	

สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมเกมส์

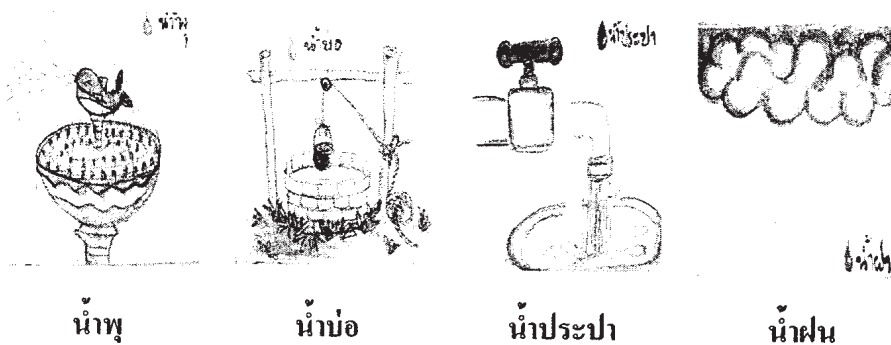
คุณศิริวัฒน์ คันทารส ชวนแลกเปลี่ยนแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกัน ว่า เราได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรมนี้บ้าง (สนุกไหม) ซึ่งโดยสรุปแล้ว เกมส์สนุกๆ ถ้านำมาใช้ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ อย่างน้อยเรารู้ว่าคนส่วนใหญ่สนใจสถานการณ์ปัญหาบ้านเมืองเรื่องอะไรกันบ้าง

กิจกรรมความคาดหวัง

คุณศิริวัฒน์ คันทารส ชวนผู้เข้าร่วมกระบวนการปรบมือเตรียมความพร้อม และแจกกระดาษบัตรคำ โดยให้โจทย์ว่า วันนี้เรามากันหลายภาคส่วน ทั้งเจ้าหน้าที่ชลประทาน ชาวบ้าน ฯลฯ อยากรู้ว่า ที่มากันในสองวันนี้ เราคาดหวังอะไรกันบ้าง โดยให้เขียนลงไปบนบัตรคำ (เขียนตัวใหญ่ๆ) เมื่อแต่ละคนเขียนเสร็จ จึงนำบัตรคำไปจัดหมวดหมู่ และสรุปความคาดหวังได้คร่าวๆว่า

- อยากได้เครื่องมือ เช่น วิธีการเก็บข้อมูล แนวคิดประสบการณ์การมีส่วนร่วม เทคนิคการพูดคุยกับชาวบ้าน การเตรียมการเก็บข้อมูล กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อยากได้แนวทางในการทำงาน
- อยากได้แนวทางกลับไปใช้ประโยชน์ นำไปประยุกต์ในการทำงาน อยากได้ความรู้ อยากได้เพื่อน อยากได้ฝึกเก็บข้อมูล อยากได้ประสบการณ์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้ตอนไปเก็บข้อมูลที่บ้าน
- อยากกล้าคิดกล้าแสดงออก อยากแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อยากทำงานอย่างสนุก
- อยากให้การทำงาน โครงการที่ทำอยู่สำเร็จไปได้ด้วยดี ได้ความคิดเห็นที่เป็นจริง อยากได้ความคิดใหม่ๆ อยากให้ได้รับความร่วมมือจากทุกคน อยากให้มีการสนับสนุนงบประมาณในการทำงานของทีมวิจัย

กิจกรรม น้ำพุ น้ำบ่อ น้ำประปา น้ำฝน

คุณศิริวัฒน์ คันทารส ชวนให้ผู้เข้าร่วมดูรูปแล้วให้เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมเปรียบได้กับรูปไหน ทำไม โดยให้แต่ละคนไปเขียนอธิบายในบัตรคำจากนั้นให้แต่ละคนสะท้อนความคิดเห็นของตัวเองร่วมกับเพื่อน ๆ

กลุ่มเลือกน้ำพุ 2 คน

- มองว่า เรื่องบางเรื่องเปรียบเหมือนจุกๆ เดียวแต่ต้องขยายให้กระจายให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการรับรู้โดยทั่วกัน

กลุ่มเลือกน้ำฝน

- ฝนจะตกได้ต้องมีกระบวนการ
- ก่อนจะเป็นน้ำฝน ก็ต้องมีเมฆหลายก้อนมารวมกันก่อน แล้วพอดกมาก็ทำให้หลายๆ คนได้รับประโยชน์
- ถ้าก้อนเมฆรวมตัวกันน้อยฝนก็ตกน้อย ถ้ารวมตัวกันมากฝนก็ตกมาก ก็จะทำให้ต้นไม้เกษตรกรรมเป็นไปด้วยดี
- การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ก็เริ่มจากเมฆมารวมตัวกัน แล้วฝนก็เริ่มตกทีละน้อย เหมือนกับการมีส่วนร่วมก็เริ่มไปที่ละน้อยๆ ค่อยๆ มากขึ้น ซึ่งจะช่วยสร้างความชุ่มชื้นให้ทุกคน
- เหมือนคนหลายคนมารวมตัวกันเหมือนกลุ่มเมฆฝนกลุ่มใหญ่จะทำอะไรก็มีความสำเร็จ
- ถ้าฝนตกไม่ทั่วฟ้าก็เหมือนร่วมมือกันไม่ทั่ว
- เหมือนการรวมตัวของกลุ่มเมฆค่อยๆ รวมตัวกัน เหมือนเราก็ค่อยๆ รวมตัวกันจนเกิดงานที่เป็นประโยชน์
- เกษตรกรต้องรอน้ำฝนในการทำการเกษตร ดังนั้นพอมีนน้ำฝนตกลงมา เกษตรกรก็ดีใจมาก ร่วมด้วยช่วยกันเตรียมการเพาะปลูก
- ถ้ามีการรวมตัวกันมากเท่าไรก็สำเร็จมากเท่านั้น เช่นเดียวกับเมฆฝนที่รวมตัวมากๆ ฝนก็จะตกมาก
- การที่ฝนจะตกได้ต้องมีกระบวนการที่ครบขั้นตอน ตั้งแต่ การก่อตัวเป็นกลุ่มเมฆ มีอุณหภูมิที่เหมาะสม เหมือนกับคนเรา ถ้ามีส่วนร่วมกันทุกขั้นตอนก็จะประสบความสำเร็จ
- ก้อนเมฆก็เหมือนชุมชน พอฝนตก ก็จะแผ่ขยายความชุ่มชื้นให้คนในชุมชน
- ต้องมีกระบวนการ ต้องมีขั้นตอน ข้ามขั้นตอนไม่ได้ ทุกคนต้องมีความเสียสละแรงกายแรงใจ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนร่วม

กลุ่มเลือกน้ำบ่อ 7 คน

- เพราะกว่าจะได้ น้ำมาต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมในการช่วยกันลงแรงขุดบ่อจึงได้มา
- เพราะจะมีการเตรียมการในการทำบ่อ อย่างในแต่ละหมู่บ้านก็จะมีบ่อหนึ่งบ่อนอกจากร่วมทำร่วมใช้แล้วก็ต้องร่วมกันรักษาดูแลด้วย
- ใช้ง่ายดี ร่วมได้หมดมาถึงก็จ้วงดักเลย
- น้ำมีการขาดทุกปี ดังนั้นอยากให้แต่ละชุมชนมีน้ำบ่อไว้ใช้ แล้วก็ช่วยกันดูแลรักษา
- เวลาคนมาดักน้ำก็จะมีปมปะเจอะเจอกัน ก็ได้พูดคุยกัน แสดงความคิดเห็นเรื่องต่างๆ ร่วมกัน

ไม่มีคนเลือกน้ำประปา (น้ำประปาลดใจมากตั้งแต่จัดอบรมมาไม่เคยมี)

จากนั้น คุณชีวัน ชันธรรม สรุปรประเด็นมุมมองที่สะท้อนผ่านภาพที่เลือกกัน (ซึ่งมี คำสำคัญๆ ได้แก่ กระจาย มีกระบวนการ รับประโยชน์ร่วมกัน การรวมตัวกัน เริ่มไปที่ละเล็กละน้อย ร่วมใช้ประโยชน์ และ ร่วมดูแลรักษา การแลกเปลี่ยน จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่จัดอบรมมาแปลกใจที่ไม่มีคนเลือกน้ำประปา เลยชวนมอง ว่าถ้าเปรียบกับน้ำประปาเราเห็นอย่างไร (ผู้เข้าร่วมสะท้อนว่า มีความเชื่อมโยง ชับซ้อน ต้องออกแรงเปิด) และคุณชีวัน ชันธรรม ได้ตั้งข้อสังเกตจากการทำกิจกรรมนี้ว่าจากการมองภาพเดียวกัน แต่เรามีมุมมองที่ ต่างกันบ้างเหมือนกันบ้าง แต่การมาเติมเต็มร่วมกันหลายๆ ความคิดหลายๆ มุมมอง ก็จะทำให้การวิเคราะห์มีความรอบด้านมากขึ้น

การเรียนรู้เครื่องมือ “การเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม”

คุณสุธิดา แสงเพชร ทีมวิทยากรได้แลกเปลี่ยนถึงกติกการทำงานแบบมีส่วนร่วมโดยชวนให้ผู้เข้าร่วม ฝึกอบรมทุกท่านร่วมกันกำหนดกติกการทำงานแบบมีส่วนร่วม(ชวนฟังอย่างตั้งใจ)

- ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน
- ทุกความคิดมีคุณค่า
- เราไม่ฆ่าความคิดใคร
- ไม่มีความคิดใดผิดหรือถูก
- เปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง
- ไม่ครอบงำ ไม่ชี้นำกลุ่ม
- รักษาเวลา รักษากติกา

หลังจากจากนั้น คุณสุธิดา แสงเพชร ชวนคุยเรื่อง การสนทนา การพูดคุยกัน มนุษย์กับมนุษย์ มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไร ใครเคยเก็บข้อมูลในชุมชนบ้าง (ชวนวงแลกเปลี่ยนประสบการณ์)

- เราทั้งคู่หัวข้อที่เขากำหนดมา แล้วก็นั่งไล่ถามทีละข้อๆ บางทีบางหัวข้อคนตอบก็ไม่เข้าใจเราก็ต้องช่วยชี้แนะ
- แนวในการถามคือ เราจะไม่เรียงลำดับข้อ จะสนทนากันปกติ เรื่องทั่วไป ไล่ถามสารทุกข์สุขดิบแล้ว เชื่อมโยงสู่ประเด็นคำถามที่ต้องการข้อมูลอย่างเป็นธรรมชาติ แต่จะจับเนื้อหาใจความที่ต้องการในระหว่างคุย
- วิธีการก็เดินไปถาม เพราะส่วนใหญ่คนในชุมชนเราก็รู้จักกันทั้งนั้น แต่ส่วนใหญ่จะสามบ้านคำ (คุยนาน) ส่วนใหญ่จะเลือกไปช่วงเย็น ส่วนใหญ่เขาจะอยู่บ้านกัน เพราะกลางวันเขาไปทำมาหากิน เรื่องพวกนี้เราจะรู้ดีเพราะคุ้นชิน
- วิธีการก็ใช้วิธีการสร้างความคุ้นเคยก่อนด้วยการถามสารทุกข์สุขดิบ แล้วค่อยเข้าสู่เป้าหมายของการมาเก็บข้อมูล บอกให้เค้ารู้ว่าเรามาทำไม จะเอาข้อมูลไปทำไม แล้วค่อยเข้าสู่ประเด็นคำถาม

การเข้าถึงชุมชนเชิงบวก

จากนั้น คุณสุริดา แสงเพชร ชวนพูดคุยแลกเปลี่ยนกระบวนการทำงานชุมชน ในประเด็นเกี่ยวกับ“การเข้าถึงชุมชนเชิงบวก”ซึ่งมีหลักการสำคัญๆ ดังนี้

- ปรับทุกข์เป็นการไถ่ถามสารทุกข์สุกดิบเพื่อสร้างความสัมพันธ์คุ้นเคยกับกลุ่มเป้าหมาย
- ผูกมิตรสายตาต้องเป็นมิตร ท่าทีต้องอ่อนน้อมถ่อมตน ให้อีกคนให้เป็น มีสัมมาคารวะรู้จักกาลเทศะว่าอะไรควรหรือไม่ควรทำ เช่น เขากำลังกินข้าวอยู่ก็ไม่ควรไปชวนคุยในขณะนั้นควรทำตัวให้เหมือนญาติมิตร มีสัมผัสบ้างพอให้รู้สึกเป็นกันเอง
- เกะติดต้องสนใจในเรื่องที่คุย จดจ่ออย่างมีสติ และต่อเนื่อง
- คิดดีไม่ควรพาดพิงไปถึงผู้อื่น ซึ่งเมื่อเรารู้แล้วว่าเค้าสนใจเรื่องอะไร เราก็ชวนมองเรื่องนี้ในภาพอนาคตไปเลยว่า อยากเห็นเรื่องนี้เป็นอย่างไรร ก็ชวนกันคิดเรื่องดีๆ ในสิ่งที่เค้าสนใจ ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ
- จี๊จุคเมื่อเรารู้ว่าเค้าสนใจเรื่องอะไร ก็จับเรื่องนั้นมาคุยต่อไปจนสุด
- ก่อไฟ
- ใส่เชื้อ หากเห็นประเด็นไหนน่าจะกระตุ้นให้เรื่องที่เค้าคิดคุมีพลังมากขึ้นก็ต้องเติมเชื้อให้อีกเต็ม
- เกื้อกูล
- หนุนศรัทธา

เวลาที่เราจะเก็บข้อมูล วิธีการเข้าชุมชนเรารู้แล้ว แต่ก่อนจะลงเก็บข้อมูลเราต้องเห็นอะไรบ้างระหว่างที่เราเดินทางเข้าชุมชน ซึ่งบางทีไม่ใช่แค่เฉพาะพื้นที่หมู่บ้านเรา อาจต้องมองภาพรวมของพื้นที่อื่นๆ ร่วมด้วยเพื่อทำความเข้าใจถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงทางกายภาพดังนั้น การจะเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้จำเป็นที่จะต้องมามีเครื่องมือช่วยในการทำงาน (คุณสุริดา ได้เสริมว่า โดยส่วนตัวมองว่ากระดาษชาร์ตนี้ก็นับเป็นเครื่องมือในการชวนคุย ซึ่งการใช้กระดาษชาร์ต จะสะดวกที่สุด ไฟดับก็ไม่เป็นไร และมีความเป็นกันเองมากกว่าการนำเสนอโดยพาวเวอร์พอยท์)

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม

จากนั้น คุณสุริดา ได้ชวนคุยต่อเรื่องเครื่องมือในการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม ซึ่งในที่นี้จะหยิบยกมาจากประสบการณ์ในการทำงานชุมชน ใน 4 รูปแบบ ได้แก่

1. แผนที่เดินดิน (Participatory Mapping)

ใช้สำรวจทรัพยากรของชุมชนทุกด้าน ทั้ง 1) ลักษณะทางกายภาพ ที่แสดงถึงลักษณะของชุมชน การตั้งบ้านเรือน ระบบสาธารณูปโภค และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น 2) ลักษณะทางสังคม แสดงความสัมพันธ์ของคนในหมู่บ้าน เวลาเราลงไปชุมชนเราต้องรู้จักเจ้าพ่อเจ้าแม่ (ผู้มีบารมี) ซึ่งความสัมพันธ์ทางโครงสร้างทางสังคมเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้รู้ว่าใครเป็นผู้มีอิทธิพลทางความคิด ใครมีอิทธิพลทางความเชื่อความศรัทธา 3) แหล่งทรัพยากร แสดงแหล่งน้ำ ป่าธรรมชาติ ฯลฯ ต้องบอกให้ได้ว่าพื้นที่นั้นๆ มีแหล่งทรัพยากรต้นทุนอะไรบ้างที่สำคัญๆ ซึ่งจะเป็นส่วนสัมพันธ์กับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนที่ จะมากำหนดทิศทางการพัฒนา

หรือการดูแลรักษาร่วมกัน 4) คุณภาพชีวิต กลุ่มคนฐานะเศรษฐิกไม่ดี บ้านผู้ป่วย บ้านเด็กอ่อน ผู้สูงอายุ บ้านผู้พิการที่ต้องการความช่วยเหลือ บ้านที่เสี่ยงต่ออันตราย ฯลฯ บ้านผู้รู้ต่างๆ ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีความรู้ติดตัวมีประสบการณ์ในหลากหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ที่เราจะสามารถดึงมาใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาชนิดต่างๆ ได้ เป็นต้น แผนที่ชุมชนจะช่วยให้เห็นภาพเบื้องต้น สามารถช่วยสะท้อนปัญหาของชุมชนได้เด่นชัดยิ่งขึ้น ว่าควรจะหยิบเรื่องอะไรมาจัดการแก้ไขปัญหาหรือทำอะไรเพิ่มเติมบนฐานทุนที่มีอยู่เดิม เพื่อให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

คุณชินนุวัฒน์ มณีศรีขำ ช่วยเสริมโดยการฉายภาพตัวอย่างการจัดทำแผนที่เดินดิน ซึ่งชุมชนได้จัดทำร่วมกัน ทำให้ชุมชนรู้จักพื้นที่ของตนเอง เห็นสภาพพื้นที่ทางกายภาพในมิติต่างๆ เช่น แหล่งน้ำ ลำคลอง พื้นที่เกษตร ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่เอื้อต่อการใช้ประโยชน์ในด้านการจัดการน้ำ เป็นต้น

คุณสุธิดา แสงเพชร เพิ่มเติมว่า การทำแผนที่เดินดิน การดำเนินการจะต้องทำแบบมีส่วนร่วม ไม่ต้องสวยงาม หรือตรงตามมาตราส่วน แต่ต้องช่วยกันเติมเต็ม ทำให้ทุกคนได้เห็นภาพชุมชนของตนเอง อันจะเป็นทุนในการวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่เฉพาะแค่เรื่องการจัดการน้ำ

คุณชินนุวัฒน์ มณีศรีขำ ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า หลังจากฟังอย่างเดียวยังไม่เห็นภาพ จึงขอนำภาพตัวอย่างแผนที่เดินดินมาฉายให้เรียนรู้ โดยเน้นย้ำถึงการใช้ประโยชน์จากแผนที่ชุมชน เช่น กระบวนการทำแผนที่เดินดินแบบมีส่วนร่วมควรสร้างการมีส่วนร่วมทั้งผู้เฒ่าผู้แก่ลูกเด็กเล็กแดงมาช่วยกันทำช่วยกันเติม จะช่วยให้เราได้ประโยชน์ในหลายด้าน อาทิ ได้เห็นจุดสำคัญๆ หรือจุดเด่นที่เป็นต้นทุน รวมถึงจุดที่เป็นปัญหาของพื้นที่ ซึ่งจะทำให้ทุกคนได้เห็นภาพรวมร่วมกัน และนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ การจัดการพฤติกรรมทางสังคม เป็นต้น

2. เส้นแบ่งเวลา (Time Line)

เป็นเครื่องมือที่ใช้ศึกษาว่า หมู่บ้าน หรือชุมชนนั้นมีเหตุการณ์สำคัญๆ อะไรเกิดขึ้นบ้างในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งในภารกิจงานของหลายภาคส่วนมีความจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับเรื่องเหล่านี้ เช่น อบต. ซึ่งข้อมูลชุดนี้จะไม่ใช่เพียงข้อมูลประวัติศาสตร์ดั้งเดิมเพียงอย่างเดียว แต่ต้องให้เห็นพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่ผ่านมามีปัญหาอะไร มีความรู้อะไร หรือมีบทเรียนอะไรเกิดขึ้นมาบ้าง เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ไปสู่การกำหนดทิศทางอนาคตของชุมชนต่อไปได้ ซึ่งการทำข้อมูลนี้ต้องมีองค์ประกอบของผู้เกี่ยวข้องที่จะสามารถให้ข้อมูลตลอดการเปลี่ยนแปลงของแต่ละช่วงที่ผ่านมา

คุณชินนุวัฒน์ มณีศรีขำ นำภาพตัวอย่างเส้นแบ่งเวลาของโครงการวิจัยชุมชนปลอดภัย ซึ่งได้มาจากการที่นักวิจัยไปเก็บข้อมูลแล้วใช้เครื่องมือนี้ในการชวนคิดชวนคุยและสร้างการเรียนรู้กับคนในหมู่บ้านสรุปได้ว่า การเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมจะทำให้ชุมชนเข้มแข็ง มีความเข้าใจชุมชนของตนเอง เป็นการคิดหาทางปัญญาให้ชาวบ้านคิดเป็นทำเป็นและใช้ประโยชน์ได้ ต่อไปเจ้าหน้าที่ก็วางบทบาทเพียงเป็นตัวช่วยหนุนเสริมคอยแนะคอยเติมเฉพาะในส่วนที่จำเป็น

คุณสุธิดา แสงเพชร ให้ข้อมูลเพิ่มเติมก่อนรับประทานอาหารกลางวัน เรื่อง การกำหนดประเด็นในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการกำหนดประเด็นหลัก และชวนแตกประเด็นย่อย พอให้เห็นเป็นตัวอย่าง แต่ได้เน้น

ย้าว่า การจะเก็บข้อมูลต้องรู้เป้าหมายว่าจะนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์อะไร หรือถ้าจะทำเรื่องนี้ (เป้าหมาย) เราต้องรู้อะไรบ้าง(ขอบเขตเนื้อหา/ขอบเขตพื้นที่) เพื่อให้สามารถมีข้อมูลเพียงพออย่างรอบด้านในการวิเคราะห์แนวทางการจัดการปัญหานั้นๆ ต่อไป

3. การทำปฏิทินฤดูกาลและปฏิทินอาชีพ (Seasoning Diagram)

เป็นเครื่องมือที่ทำให้ทราบว่าเดือนไหน ฤดูกาลไหน จะต้องทำอะไรร่วมกัน เดือนไหนต้องการแรงงานเพิ่ม เดือนไหนต้องการอาชีพเสริม เดือนไหนน้ำแล้ง เดือนไหนน้ำท่วม เดือนไหนคนอพยพเข้า-ออก เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถวิเคราะห์แนวโน้ม ทิศทางการจัดการปัญหาต่างๆ ได้อย่างเท่าทัน

4. การวิเคราะห์บุคคล กลุ่ม องค์กร เครือข่ายทางสังคม (Social Network)

เป็นการค้นหาทุนทางสังคม ประชาสังคม กลุ่มที่มีผลกระทบเชิงบวกและลบ เพื่อจัดความสัมพันธ์ในเชิงการรับรู้ปัญหาอย่างมีส่วนร่วม ดังนั้นการทํากิจกรรมจะต่างไปจากเดิมคือมุ่งไปสู่ความร่วมมือและระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในกิจกรรม/โครงการของชุมชนมากยิ่งขึ้น

การนำความรู้ที่ได้จากการทดลองปฏิบัติจริงใน

คุณชินวรัตน์ มณีศรีขำ ชาวผู้เข้าร่วมอบรมทบทวนเครื่องมือที่วิทยากรได้เพิ่มเติมให้ ว่ามีอะไรบ้าง และแต่ละประเภทมีคุณสมบัติอย่างไร จากนั้น กำหนดโจทย์การเรียนรู้เพื่อทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าวในการปฏิบัติการจริงในพื้นที่โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- 5) ทำการศึกษาเหตุการณ์สำคัญโดยใช้เส้นแบ่งเวลา ในพื้นที่ชุมชนอ่าวนาวัดเปรียง
- 6) ทำการวิเคราะห์และจัดทำปฏิทินฤดูกาลในการทำกิจกรรม ในพื้นที่ชุมชนอ่าวนาวัดเปรียง
- 7) ทำแผนที่รอบนอก-รอบใน พื้นที่ชุมชนห้วยขมิ้น
- 8) ทำแผนที่รอบนอก-รอบใน พื้นที่ชุมชนอ่าวนาวัดเปรียง

จากนั้น แบ่งกลุ่มเตรียมความพร้อมก่อนลงพื้นที่และแยกย้ายไปทดลองปฏิบัติการจริงตามโจทย์ที่ได้รับมอบหมายในช่วงเย็นแต่ละกลุ่ม สรุปข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ทดลองปฏิบัติการ เพื่อเตรียมนำเสนอในวันต่อไป

วันที่ 31 พฤษภาคม 2554

กิจกรรมกระตุ้นการเรียนรู้

คุณศิริวัฒน์ ชวนผู้เข้าร่วมทำกิจกรรม เพราะวันนี้เรายังมีการกิจกรรมร่วมกันต่อจากเมื่อวาน แต่ก่อนที่จะเริ่มการเรียนรู้เรามาอุ่นเครื่องกันด้วยกิจกรรมเตรียมความพร้อมต่อไปนี้

กิจกรรม Check-in

วิทยากรเชิญชวนผู้เข้าร่วมอบรมให้จับกลุ่ม 3 กลุ่ม และให้ทุกคนหยิบปากกาขึ้นมาคนละ 1 ค้าม พอสัญญาณระฆังดัง 1 ครั้ง ก็ให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มยกปากกาขึ้นมาแล้วพูดความรู้สึก สิ่งที่ได้ หรือสิ่งที่เรียนรู้ ที่ละคน จบแล้วก็ให้พูดปิดท้ายด้วยคำว่า Check-in ครับ/ค่ะ

จากนั้น วิทยากรขออาสาสมัครแต่ละกลุ่ม เล่าให้เพื่อนฟังถึงประเด็นที่น่าสนใจจากการได้ฟังเพื่อนๆ สะท้อนความรู้สึก สิ่งที่ได้ และสิ่งที่เรียนรู้

- เวลาลงพื้นที่ถ้าเราไปคนเดียวก็จะถามได้้อยู่คนเดียวที่ตนเองรู้ แต่พอไปหลายคนก็ได้ข้อมูลความรู้ที่หลากหลายรอบด้านมากขึ้น
- เมื่อวานนี้ได้ไปพื้นที่นาวัลเปรียงกับกลุ่มเพื่อนๆ ที่ไม่ได้คุ้นเคย แต่ก็มีความแตกต่างที่ลงตัว เพราะไปก็มีเป้าหมายในใจ หลายคนก็ช่วยกันตั้งคำถาม ทำให้เกิดความคุ้นเคยกันมากขึ้น และเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นมากขึ้น
- เมื่อวานลงไปทำแผนที่ชุมชน การทำงานภายในกลุ่ม สร้างการมีส่วนร่วมดีมาก ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างเต็มที่
- เมื่อวานที่ไป วัดหนองแก วิถีชาวบ้านที่นั่นก็คล้ายๆ กับพื้นที่ห้วยสังสัย แต่มองว่า วิถีชีวิตของเขามันคงมากกว่า ก็ประทับใจลุงคนหนึ่งที่เล่าถึงเรื่องการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ได้อย่างเห็นภาพ ทำให้ตื่นเต้นประทับใจกับเรื่องเล่านั้นมากเพราะเป็นเรื่องร่วมสมัยด้วยเหมือนกัน

ทีมวิทยากร สรุป การทำงานของเราสิ่งสำคัญ คือ การทบทวน การรับรู้ ความคิด ความรู้สึกของเพื่อนร่วมงานเพื่อให้เราสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ร่วมกัน และสามารถวางแผนการทำงานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

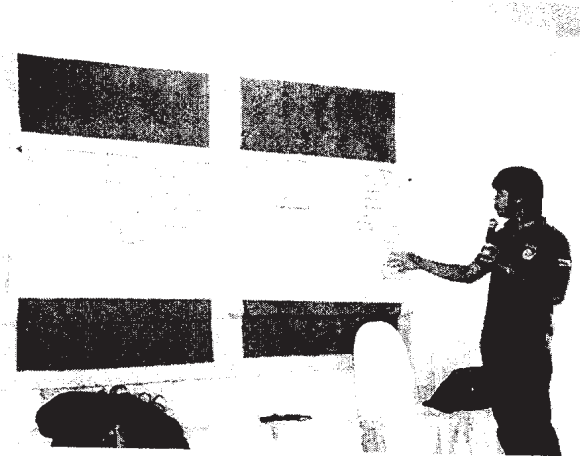
กิจกรรม บก น้ำ ลม อากาศ

วิธีการ คือ ให้ทุกคนนั่งล้อมวง แล้วพูดคำว่า บก น้ำ รู อากาศ พร้อมปรบมือไปเรื่อยๆ แต่พอวิทยากรเดินไปหยุดถามที่ใครว่า บก หรือ น้ำ หรือ รู หรือ อากาศ ถ้าใครคนหนึ่ง คนที่ถูกถามต้องตอบชื่อสัตว์ที่สอดคล้องกับคำนั้น เช่น อากาศ-นกเอี้ยง เป็นต้น หากใครตอบผิดหรือตอบช้าก็จะต้องถูกมาเป็นคนเดินถามแทนวิทยากรเป็นการสร้างบรรยากาศสนุกสนานครึกครื้นได้ไม่น้อย ทำให้ทุกคนตื่นตัวในการเรียนรู้ในยามเช้ามากขึ้น

ทบทวนวันวาน...เล่าสู่กันฟัง “ข้อมูล กับ บรรยากาศ” จากการลงพื้นที่

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีจำ ชวนทบทวนโจทย์ในการลงพื้นที่ และให้ผู้เข้าร่วมแต่ละกลุ่มเตรียมความพร้อมในการนำเสนอ โดยช่วงแรกให้เตรียมนำเสนอเฉพาะข้อมูลที่ได้ กับบรรยากาศในการทำงาน เพื่อมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานร่วมกัน โดยใช้เวลาแต่ละกลุ่มเตรียมความพร้อมเพิ่มเติมจากวันวานอีกประมาณ 15 นาที และนำเสนอกลุ่มละ 5 นาทีโดยสรุปรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

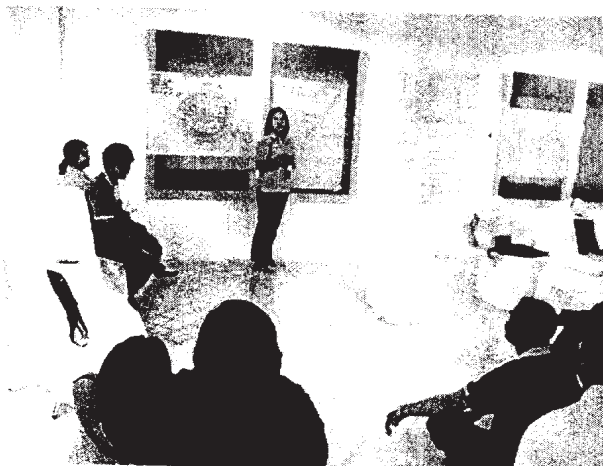
กลุ่ม 1 เส้นแบ่งเวลา (Time Line)

เป็นการสัมภาษณ์กลุ่มผู้สูงอายุในชุมชนเกี่ยวกับเรื่องประวัติความเป็นมาของชุมชน ทำให้ได้รู้ว่าสมัยก่อนพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ที่กลุ่มคอมมิวนิสต์มาอยู่ในพื้นที่ มีประวัติศาสตร์การต่อสู้มากมาย คนที่นี่ส่วนใหญ่มาจากพื้นที่อื่นๆ มีอาชีพปลูกสัปะรด และจะมีพืชอื่นบ้างเป็นบางส่วนบรรยากาศในการทำงานก็มีส่วนร่วมดีมาก

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีจำ ชวนตั้งข้อสังเกตการนำเสนอของคุณธเนศ ว่า เป็นการนำเสนอแบบเล่าไปเรื่อยๆ แต่ไม่ได้ใช้เครื่องมือในการอธิบาย จึงกลายเป็นเรื่องเล่าธรรมดา ซึ่งเดี่ยวโจทย์นี้เราจะมาสรุปบทเรียนกันในช่วงต่อไป

กลุ่ม 2 ปฏิทินชุมชนนาวัลเปรียง

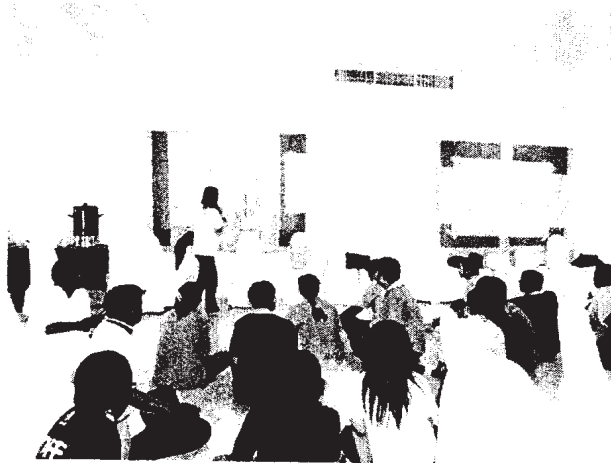

ข้อมูลที่ได้อาจไม่สมบูรณ์ร้อยเปอร์เซ็นต์แต่อาจทำให้พอเห็นภาพ ในการลงพื้นที่เมื่อวาน ทำให้เห็นว่าพื้นที่นี้มี 2 ฤดูกาล คือ ฝน กับ แล้ง จากฤดูฝนไปจนถึงฤดูแล้งส่วนใหญ่จะปลูกสับปะรด ไม้ผลอื่นๆ ก็มีพวก ขนุน มะพร้าว พืชผักสวนครัวก็มีแต่ไม่มาก ส่วนใหญ่ก็จะใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงโดยมีคลองส่งน้ำจะแบ่งเป็นสองสาย ด้านบรรยากาศ ในการเดินทางรถเล็กไป ทำให้คนต้องอัดแน่นตอนเดินทางลงพื้นที่อ่างเก็บน้ำ ในแต่ละฤดูจะใช้น้ำต่างกันและได้เล่าถึงระบบการส่งน้ำ รวมทั้งมีการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษากับพื้นที่ของตนเองในเรื่องการใช้น้ำบรรยากาศที่เข้าไป ชาวบ้านต้อนรับอย่างอบอุ่น ยกน้ำยกท่ามาให้กิน รู้สึกยินดีมากเลยที่ได้ลงพื้นที่นี้ มีน้ำใจไมตรีดีมากส่วนบรรยากาศการคุย ชาวบ้านก็ให้ความร่วมมือดีมาก พวกเราที่ไปก็ช่วยกันดี แม้จะไปจากต่างพื้นที่กัน มีการแบ่งบทบาทหน้าที่กันดี น้องเล็กเขียน น้องเปิ้ลถาม ผักขอบคุณป่าที่ต้อนรับด้วยว่าโอกาสหน้าจะแวะไปเยี่ยมส่วนคำถามอาจไม่ละเอียดพอ เพราะเวลาไม่พอ แต่ก็ยินดีมากที่ได้ไป

คุณชินวุฒัน มณีศรีจำ ชวนคิดโดยเสริมประเด็นจากผู้ใหญ่ณรงค์ พุด ว่าข้อมูลจากปฏิทินที่เก็บมามันยังไม่สามารถอธิบายละเอียดวิถีชีวิตในหนึ่งรอบปีของชุมชนได้หมด อาจด้วยเวลาจำกัด แต่ถ้ามีเวลามากพอ คงต้องสร้างปฏิทินให้เห็นรายละเอียดมากกว่านี้

หลายคนสะท้อนว่า ทำไมต้องทำเป็นวงๆ ทำแบบอื่นๆ ได้หรือไม่ซึ่งในวงสะท้อนว่า การทำเป็นวงๆ จะช่วยให้เห็นวงรอบปีได้ในพื้นที่ที่จำกัด ง่าย ซึ่งเครื่องมือที่ทำมานี้ ทำมาจากพื้นที่เลยโดยทีมได้เล่าบรรยากาศเพิ่มเติมว่ามีการตั้งคำถาม โดยเริ่มจากเรื่องฤดูกาล และขอยมาเป็นเดือน แล้วก็ลงไปสู่การระบุข้อมูลเกี่ยวกับพืชปลูกหลักๆ และลงไปในแผนภาพปฏิทินถัดมาก็จะไล่ไปสู่พืชปลูกอื่นๆ และค่อยๆ เพิ่มวงเรื่องรอบการใช้ น้ำที่สัมพันธ์กับการปลูกพืชและได้ข้อสรุปร่วมกันว่า การใช้เครื่องมือนี้ทำให้สามารถทบทวนความถูกต้องร่วมกันได้

กลุ่ม 3 ทำแผนที่ชุมชนโดยการขับรถดูพื้นที่

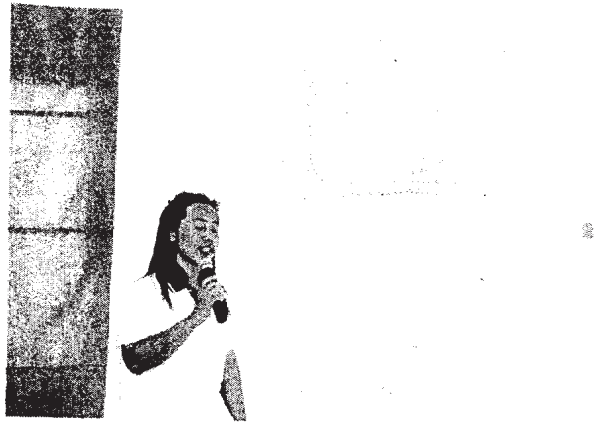
คุณสมนึก อธิบายแผนภาพ โดยเริ่มจาก จุดหลักๆ โดยขับรถวิ่งไปเรื่อยๆ เข้าไปดูอ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียง แล้วก็ถามเขาว่ามันจุได้เท่าไร ไปดูจากป้าย ก็ได้ตัวเลขมา 0.439 แต่จากที่ถามมันไม่ตรงกันบ่อน้ำนี้ใช้ด้วยกันสองสายรอบๆ จะปลูกสับปะรด มะพร้าว กล้วย เป็นต้น ขับรถผ่านไปถึงโรงเรียน ไปถึงบ้านผู้ใหญ่หมู่

3 หมู่บ้านนี้จะใช้น้ำประปา 4 หมู่บ้านได้รู้ว่าพื้นที่ตรงนี้เป็นพื้นที่ที่ก้นดาดมาก ซึ่งน้องที่พาไปก็ให้ข้อมูลที่ดีมาก ก็ทำให้ได้ข้อมูลมาก

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ถามว่า แล้ววางแผนที่ออกมาได้อย่างไรคุณสมนึกตอบว่าก็นั่งกันไปเรื่อยๆ โดยอาศัยคนในรถช่วยกันวาดแผนที่กันไปเรื่อยๆ ตามเส้นทางที่ไป ทำให้สะท้อนให้เห็นว่าพื้นที่แบบนี้ มีการจัดระบบการใช้น้ำแบบนี้ ซึ่งเปรียบเทียบกับทางเพชรบุรี จะมีพื้นที่ลาดชันก็จะมีการจัดระบบพักน้ำเป็นจุดๆ

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ให้มุมมองว่า การเก็บข้อมูล ไม่ใช่แค่จัดเวทีเพียงอย่างเดียว แต่การนั่งรถไปคุยไปก็สามารถเก็บข้อมูลไปด้วยได้ ซึ่งมันก็จะทำให้เรารู้จักพื้นที่ได้มากขึ้น ไม่ใช่ทำเฉพาะตามคำบอกของใครดังนั้น การมีส่วนร่วมก็ทำได้หลายแบบ ชวนไปนั่งรถคุยกันไปดูพื้นที่กันไปก็ได้

กลุ่ม 4 แผนที่เดินดินบ้านห้วยขมิ้น

สิ่งที่พบ คือ ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการวาดแผนที่ บางคนก็นั่งอยู่รอบนอก คอยแสดงความคิดเห็น แม้จะไม่ได้ร่วมทำ ทั้งหมดทำให้เราได้แผนที่มา หากย้อนถามว่า ชาวบ้านได้อะไร ชาวบ้านก็ได้มีส่วนร่วม ได้เห็นภาพชุมชนของตนเอง ได้เห็นวิถีชีวิตของตนเอง ได้กล้าแสดงความคิดเห็น เราได้มีการตั้งคำถามกับชาวบ้านว่า ชาวบ้านได้ประโยชน์อะไรจากแผนที่ชุมชน ซึ่งชาวบ้านก็สะท้อนว่า ชาวบ้านสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในการเพาะปลูก ว่าพื้นที่ใกล้น้ำทำอะไร ใกล้น้ำทำอะไร เป็นต้น นอกจากนี้เราได้ทำการบันทึกวันที่ไว้ด้วย เพราะในวันข้างหน้าอาจเกิดการเปลี่ยนแปลง ก็สามารถปรับเพิ่มเติมได้ให้เป็นปัจจุบัน จากการทำแผนที่ได้เห็นประเด็นของกลุ่มผู้คนในชุมชน เช่น ได้รู้ว่าเด็กเยาวชนส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในชุมชน แต่ออกไปทำงานนอกพื้นที่ทั้งหมด อย่างน้อยก็เป็นเวทีย่อยๆ ที่ทำให้ชาวบ้านฝึกพูด ฝึกแสดงความคิดเห็นร่วมกันนอกจากนี้ ยังทำให้เห็นแหล่งน้ำอื่นๆ ในพื้นที่ และอาชีพของคนในหมู่บ้านที่สัมพันธ์กับระบบน้ำ เช่น การทำนา ... ได้เห็นข้อมูลเชิงเปรียบเทียบถึงการเปลี่ยนแปลงของชุมชน นับเป็นประสบการณ์ให้กับทีมงานเป็นอย่างมาก ว่าถ้าจะทำแผนที่อย่างมีส่วนร่วมเราต้องปรับอะไรอย่างไรบ้าง

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ตั้งข้อสังเกตว่า หากเป็นคนอื่นๆ เห็นแผนที่แล้วจะรู้หรือไม่ว่าทิศใดเป็นทิศใด ทั้งสองแผนที่ยังขาดทิศ ดังนั้นควรระบุให้ชัด การทำแผนที่ควรระบุทิศทางให้ชัดเจนและชวนตั้งข้อสังเกตว่าสองแผนที่นี้มีความต่างกันอย่างไร ซึ่งในวงได้ร่วมกันให้คำตอบว่า แผนที่หนึ่งมีส่วนร่วมของชุมชนในการ

ร่วมขีดเขียน ก็จะทำให้สามารถสร้างการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนได้มากกว่า ส่วนอีกแผนที่หนึ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนน้อยมาก แต่ก็ขึ้นกับการใช้ประโยชน์ของแผนที่ว่าจะมุ่งเน้นอะไรเป็นหัวใจสำคัญ จากแผนที่เราสามารถนำมาเขียนเป็นเรื่องเล่าก็จะสามารถนำเนื้อหาเหล่านี้ไปสร้างการเรียนรู้กับพื้นที่อื่นๆได้ รวมทั้งยังสามารถนำไปใช้ในการร่วมเติมเต็มข้อมูลบนแผนที่ได้ การได้ข้อมูลแผนที่อย่างเดียวยังแต่ไม่มีส่วนร่วม ก็อาจแก้ปัญหาได้ แต่อาจทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร การเปลี่ยนแปลงในการแก้ปัญหาก็จะแปรผันไปตามการมีส่วนร่วมนั่นเอง

สรุปบทเรียนการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีจำ ชวนทบทวนอีกครั้งเกี่ยวกับเครื่องมือในการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม ที่ได้เรียนรู้และนำไปทดลองใช้ ซึ่งมี ทั้งหมด 4 แบบ ได้แก่ การทำปฏิทิน การทำเส้นแบ่งเวลา การทำแผนที่รอบนอก-รอบในการวิเคราะห์บุคคล กลุ่ม องค์กร เครือข่ายทางสังคมจากการได้ลงมือทำ จึงอยากจะชวนสรุปบทเรียน ใน 3 ประเด็นต่อไปนี้

1. แก่น หรือ คุณค่า ของเครื่องมือที่ท่านนำไปใช้คืออะไร
2. มีประโยชน์อย่างไร
3. เทคนิคที่นำไปใช้มีอะไรบ้าง และถ้าจะทำให้ดีมีพลังมากขึ้น ควรปรับ หรือ ควรทำอะไรเพิ่ม

นำเสนอผลการสรุปบทเรียน

กลุ่ม 1 ปฏิทินการผลิต

- แก่นของเครื่องมือ
 - การมีส่วนร่วมระหว่างทีมงานกับชาวบ้านในการเก็บข้อมูล
- ประโยชน์
 - ทำให้รู้อาชีพ/เศรษฐกิจ
 - รู้ระยะการเก็บเกี่ยว/ดูแล/รักษา
 - รู้ฤดูกาลเพาะปลูก
- เทคนิคที่นำไปใช้/ถ้าจะทำให้ดีมีพลังมากขึ้น ควรปรับ
 - ยืมเขมือแจ่มใส
 - แนะนำตัว/มาทำอะไร
 - ชวนพูดคุยเรื่องรอบตัว
 - วางแผนการเก็บร่วมกันระหว่างทีมและชาวบ้าน
 - ระยะเวลาในการเก็บต้องมากกว่านี้

กลุ่ม 2 แผนที่เดินดิน

- แก่นของเครื่องมือ
 - เครื่องมือการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม

- ประโยชน์
 - รู้พื้นที่โดยรวม
 - เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของชุมชน
 - นำไปประกอบการตัดสินใจในการวางแผนงานต่างๆ
 - นำไปประยุกต์ใช้กับเครื่องมือการเก็บข้อมูลอื่นได้
- เทคนิคที่นำไปใช้/ถ้าจะทำให้ดีมีพลังมากขึ้น ควรปรับ
 - พุดคุยแนะนำตัว
 - สร้างความเข้าใจ
 - เริ่มต้นจากการวาดเส้นทางหลักเพื่อให้ชาวบ้านต่อเติม
 - เพิ่มระยะเวลาในการพุดคุย

กลุ่ม 3 แผนที่เดินดิน

- แก่นของเครื่องมือ
 - การเก็บข้อมูลโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
- ประโยชน์
 - รู้สภาพพื้นที่
 - วิถีชีวิต อาชีพ
 - เครื่องมือการวางแผน
 - นำไปปรับใช้ในงานประจำได้
 - เครื่องมือสร้างความเข้าใจ
- เทคนิคที่นำไปใช้/ถ้าจะทำให้ดีมีพลังมากขึ้น ควรปรับ
 - ให้ชุมชนร่วมแลกเปลี่ยนพุดคุยเพื่อได้รายละเอียด

กลุ่ม 4 เส้นแบ่งเวลา (Time Line)

- แก่นของเครื่องมือ
 - เครื่องเก็บข้อมูลแบบชาวบ้านมีส่วนร่วม
 - เครื่องมือเก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชน
- ประโยชน์
 - บันทึกข้อมูลจากผู้สูงอายุ
 - ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกมีคุณค่า
 - เห็นภาพการเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่ชัดเจน
 - คนในชุมชนได้แลกเปลี่ยนพุดคุยกันเกิดความสัมพันธ์
- เทคนิคที่นำไปใช้/ถ้าจะทำให้ดีมีพลังมากขึ้น ควรปรับ
 - พุดคุยแนะนำตัวเองสร้างความคุ้นเคย

- คำถามไม่เป็นทางการ/ไม่ชี้นำ/ไม่ขัดแย้ง
- เปิดโอกาสให้ชาวบ้านได้แสดงออกมากขึ้น โดยเราเป็นผู้ฟังมากกว่าพูด
- ควรลงพื้นที่บ่อยขึ้น
- พุดคุยกับชาวบ้านที่หลากหลาย เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ เด็ก คนทำงานอื่นๆ
- ความคิดเราไม่ถูกเสมอไป

การแลกเปลี่ยนเติมเต็มเรื่องเครื่องมือการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม

คุณชีวัน ชันธรรม เติมด้วยภาพปฏิทินการผลิตของชุมชนในอีกรูปแบบหนึ่งเพื่อตอบคำถามผู้เข้าร่วมว่า รูปแบบการทำปฏิทินชุมชน นอกจากทำเป็นแผนภาพวงกลมแล้ว ยังมีแบบอื่นอีกหรือไม่ (ใช้แผนภาพประกอบ)...ถ้าเป็นรูปแบบปฏิทินจะเห็นว่าหลายเรื่องหลายราวมันประกอบอยู่ในวงกลมวงเดียว ทำให้เห็นภาพรวม และนอกจากด้านเนื้อหาแล้ว ในด้านกระบวนการทำปฏิทินยังสามารถสร้างการมีส่วนร่วมของชาวบ้านได้ด้วย แต่ในบางกรณีที่ชาวบ้านมีข้อจำกัดด้านการเขียน ก็สามารถประยุกต์รูปแบบการบันทึกเป็นรูปภาพแทนตัวอักษรในการบอกเล่าเรื่องราวของวิถีชุมชนก็สามารถทำได้

ถ้าพูดถึงเครื่องมือในการทำงานชุมชน จะเห็นว่าสิ่งสำคัญประการแรกที่ต้องคำนึง คือ

1. ทศนะคติ คือ ต้องเชื่อมั่นในศักยภาพของชาวบ้านว่าสามารถทำข้อมูลได้ด้วยตัวเอง เพราะหากเราไม่เชื่อ สุดท้ายเราก็จะต้องลงไปทำเองทั้งหมด ชาวบ้านก็ยังไม่เกิดความมั่นใจ และไม่เกิดการเรียนรู้หรือเกิดการพัฒนาศักยภาพในที่สุด ก็จะได้เพียงข้อมูล
2. ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับเรื่องข้อมูล ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าข้อมูลไม่สำคัญ แต่เราจะเน้นให้เกิดการเรียนรู้ไปด้วยกัน
3. เน้นให้เห็นภาพรวมของข้อมูลก่อนที่จะไปดำเนินการใดๆ ต่อ
4. เป็นเครื่องมือที่ได้ไม่เน้นความสมบูรณ์ในคราวเดียว
5. ข้อมูลหนึ่งๆ อาจได้มาโดยวิธีการหรือเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น เส้นแบ่งเวลาด้วยปฏิทิน, เส้นแบ่งเวลาด้วยแผนที่หรือแผนที่เดินดิน-ภาพถ่ายทางอากาศ เป็นต้น
6. เป้าหมายต้องชัดเจนก่อนแล้วค่อยเลือก “เครื่องมือ” (ไม่เอาเครื่องมือเป็นตัวตั้ง)

ระดมความคิดในการนำเครื่องมือไปปรับใช้ในการะงานตามบทบาท

คุณชัชวาลย์ ขวนแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมอบรมออกเป็น 4 กลุ่มประกอบด้วย 1) เจ้าหน้าที่ประจำอ่าง 2) ปส. 3) หัวหน้าฝ่ายจัดสรรน้ำและหัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา และ 4) ชาวบ้าน ให้แต่ละกลุ่มรวมตัวกัน และระดมความคิดเพื่อตอบโจทย์ว่า เราเมื่อฝึกอบรมกันสามวันนี้เราเห็นเครื่องมือการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม 3 – 4 เครื่องมือ ในฐานะบทบาทนักประสานชุมชน บทบาทเจ้าหน้าที่ประจำอ่าง บทบาทชาวบ้าน และบทบาทเจ้าหน้าที่ จะนำไปปรับใช้ในการทำงานที่ทำอยู่ปกติอย่างไร อยากให้แต่ละกลุ่มช่วยสะท้อนแล้วนำมาแลกเปลี่ยนแบ่งปันกันในช่วงต่อไป

นำเสนอการปรับใช้ในการะงานตามบทบาท

กลุ่ม ปส.

- นำไปปรับใช้ในการเก็บข้อมูล การผลิต การจัดการน้ำ การบำรุงรักษา ส่วนที่เกี่ยวกับชุมชน คือ การจัดการเรียนรู้เพื่อลดความขัดแย้ง เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน
- นำไปปรับใช้เพื่อศึกษาวิธีการวิเคราะห์ให้มีการวางแผน และทำงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอน
- ซึ่งแต่เดิมจะเป็นลักษณะการนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์ชาวบ้าน แบบถามมาตอบไป แต่เครื่องมือที่ได้เรียนรู้ครั้งนี้ จะให้ความสำคัญกับเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมสูงกว่า ซึ่งจะประโยชน์มากในการทำงานกับชุมชน

หัวหน้าฝ่ายจัดสรรน้ำและหัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา

- บางทีในการทำงานเรามักไม่ให้ความสำคัญกับกลุ่ม ปส. แต่มีปัญหาอะไร เราจะลงไปประชุมกับชาวบ้านเลย โดยบรรยากาศก็จะเป็นลักษณะตั้งโต๊ะจัดประชุมอย่างเป็นทางการ แล้วเราก็พูดๆ แต่ในครั้งนี้น่าจะเห็นเครื่องมือ ก็มองว่า น่าจะสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดการจัดประชุมอย่างมีส่วนร่วม ก่อให้เกิดความสามัคคี ช่วยคลี่คลายความขัดแย้งต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้
- น่าจะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยในเรื่องของการสร้างการมีส่วนร่วมกับหน่วยงาน หรือภาคที่เกี่ยวข้อง เข้ามาร่วมกันคิด ร่วมกันแก้ ร่วมกันจัดการปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เจ้าหน้าที่ประจำอ่าง

- การปรับใช้จริงๆ มันมีหลายรูปแบบ เพื่อช่วยลดความขัดแย้งระหว่างเกษตรกรเรื่องปัญหาการใช้น้ำ
- จะพยายามเข้าพื้นที่พูดคุยกับเกษตรกร เพื่อทำความเข้าใจชาวบ้านให้มากขึ้น ว่าเขาเดือดร้อนกันตรงไหน ขัดแย้งกันแบบไหน เรามีทีมวิจัย ทีม ปส. เราก็อาจจะพยายามเข้าถึงชาวบ้านให้ได้มากที่สุด ไม่ต้องมีพิธีการอะไรมากมาย หากจังหวะได้ไม่ยาก ทำกันแบบไม่ต้องเสแสร้ง เอาปัญหามานั่งคุยกันโดยตรงๆ

ชาวบ้าน

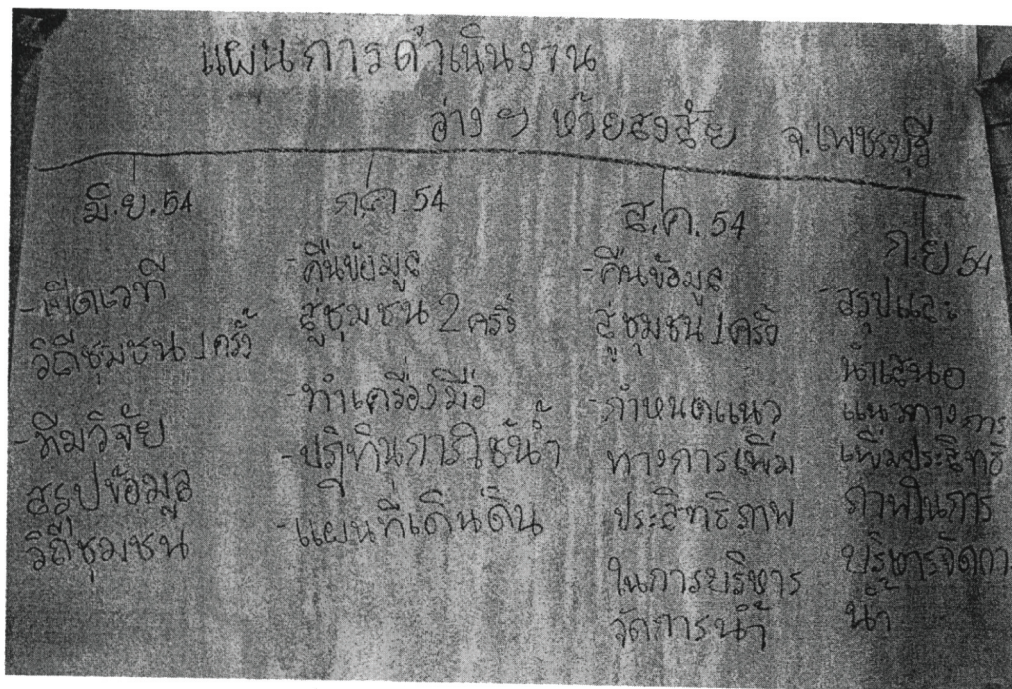
- นำไปวางแผนพัฒนาชุมชน
- เผยแพร่ในชุมชน
- สร้างความสามัคคีในชุมชน และมีส่วนร่วม
- วางแผนเศรษฐกิจ
- นัดแนะชุมชนให้ทำงานร่วมกัน เห็นปัญหาร่วมกัน และกำหนดทิศทางการทำงานร่วมกัน
- รับรู้สถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนร่วมกัน

วางแผนการทำงานโครงการวิจัยฯ ด้วยเครื่องมือ Time Line

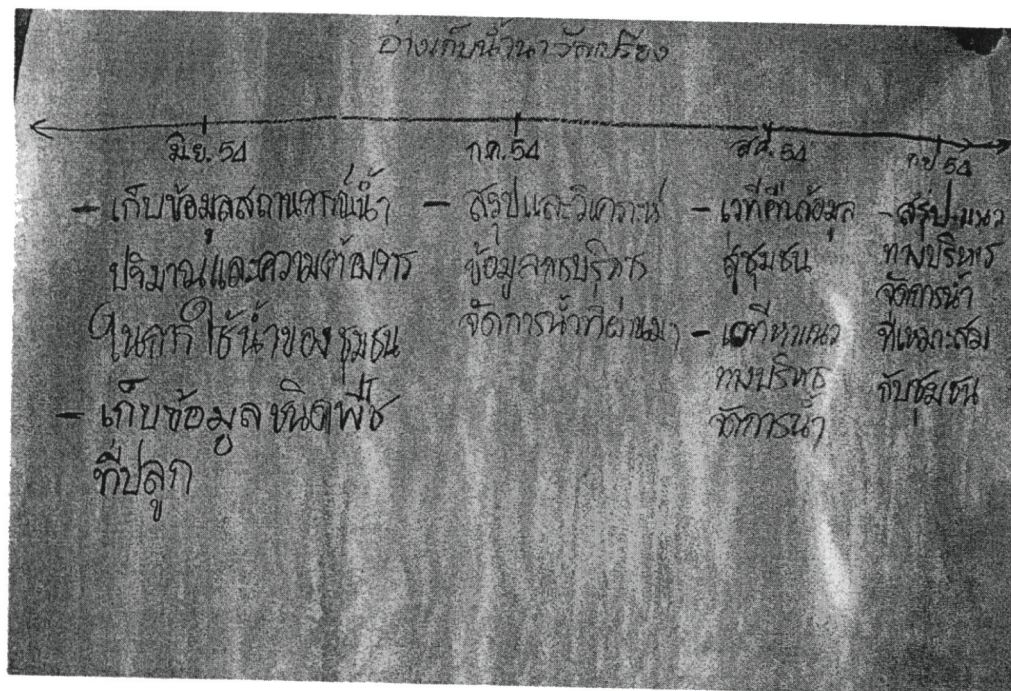
คุณศิริวัฒน์ คันทาส ชาวผู้เข้าร่วมอบรมเชื่อมโยง การปรับใช้เครื่องมือ กับ งานโครงการวิจัย ว่าช่วงเวลาที่เหลืออยู่ จะวางแผนการทำงานอย่างไร เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างบรรลุเป้าประสงค์ได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ โดยใช้เครื่องมือ Time Line ในการทำแผนโดยจะขอให้ ปส. เจ้าหน้าที่ประจำอ่าง ช่วยหนุน
กระบวนการวางแผนครั้งนี้ด้วย

แผนการดำเนินงานอ่างวิจัยห้วยสงสัย จังหวัดเพชรบุรี

แผนการดำเนินงานอ่างวิจัยนาวัลเปรียง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

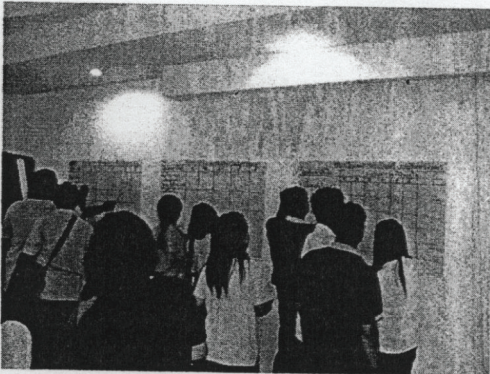
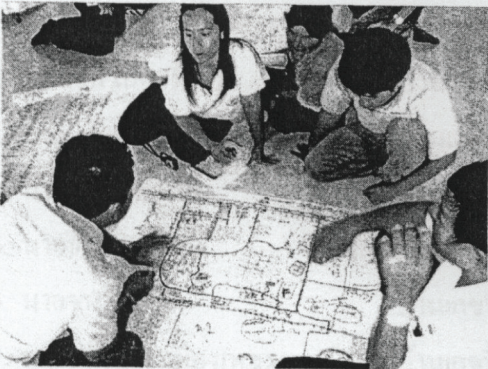
ประเมินผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

แบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนอบรม						
หัวข้อการเรียนรู้		1	2	3	4	5
หลักการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม		15	7	3	1	-
เครื่องมือ	1. แผนที่เดินดิน	16	7	4	-	-
	2. เส้นแบ่งเวลา TIME LINE	17	4	4	-	-
	3. ปฏิทินการผลิต	17	6	2	1	-

แบบประเมินผลการเรียนรู้หลังการอบรม						
หัวข้อการเรียนรู้		1	2	3	4	5
หลักการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม		-	-	9	14	3
เครื่องมือ	1. แผนที่เดินดิน	-	-	9	11	5
	2. เส้นแบ่งเวลา TIME LINE	-	-	10	12	3
	3. ปฏิทินการผลิต	-	-	14	8	5

ประเมินผลการเรียนรู้ (การบริหารการจัดการ)							
ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ						
	0	1	2	3	4	5	6
1. เนื้อหา/หลักสูตร	-	-	-	3	19	2	-
2. กระบวนการ/วิธีการ	-	-	-	2	21	1	-
3. วิทยากร	-	-	-	1	14	11	5
4. สถานที่/ที่พัก	-	-	-	2	13	8	-
5. อาหาร	6	7	4	6	-	-	-
6. ระยะเวลาจัดกิจกรรม	-	-	2	10	6	7	-

ภาพกิจกรรม

บันทึกการประชุมที่มียกยเพื่อท้องถิ่น โครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพใน

การบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย โดยชุมชนมีส่วนร่วม

วันที่ 1 พฤษภาคม 2555

ณ ห้องประชุมอบต.เขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายประชุม เศววัน	บ้านเลขที่ 125 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
2. นางวาสนา เศววัน	บ้านเลขที่ 125 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
3. นายสมนึก เทศอัน	บ้านเลขที่ 202 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
4. นางจรรยา เสือเพิ่มแก้ว	บ้านเลขที่ 127 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
5. นายฉาย นาวรัตน์	บ้านเลขที่ 34 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
6. นายวิชัย สิทธิจิรพงศ์	บ้านเลขที่ 51 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
7. นายถวินัย คงแจ่ม	บ้านเลขที่ 97 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
8. นายจำลอง พูลพิพัฒน์	บ้านเลขที่ 82/1 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
9. นายผวน เนียมศรี	บ้านเลขที่ 2 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
10. นายอนวัช พลอยบุญชัย	องค์การบริหารส่วนตำบลเขากระปุก
11. นายประกอบ กลิ่นพิกุล	บ้านเลขที่ 212 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
12. นางเงิน เนตรทิพย์	บ้านเลขที่ 51 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
13. นายวิเชียร ปิ่นเพชร	บ้านเลขที่ 77/2 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
14. นางกชกร เข็นเปิง	บ้านเลขที่ 96 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
15. นายธีรพล อธิบัติ	บ้านเลขที่ 131 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
16. นายชูป เกตุกร	บ้านเลขที่ 48 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
17. นางอรุณ แก้วเมืองเพชร	บ้านเลขที่ 94 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
18. นายเที่ยง หนูอินทร์	บ้านเลขที่ 6 ม.1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
19. นายปัญญา นาคบุญ	บ้านเลขที่ 209 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
20. นางสาวพิชญา ชื่นจิตร	บ้านเลขที่ 55 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
21. นายบุญช่วย เจ๊ะมะ	บ้านเลขที่ 45 ม.1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
22. นายเฉลิมพล ช้างเผือก	โครงการชลประทานเพชรบุรี
23. นายใจสิงห์ บัมบรา	บ้านเลขที่ 42/1 ม.7 ต.หนองจอก อ.ท่ายาง

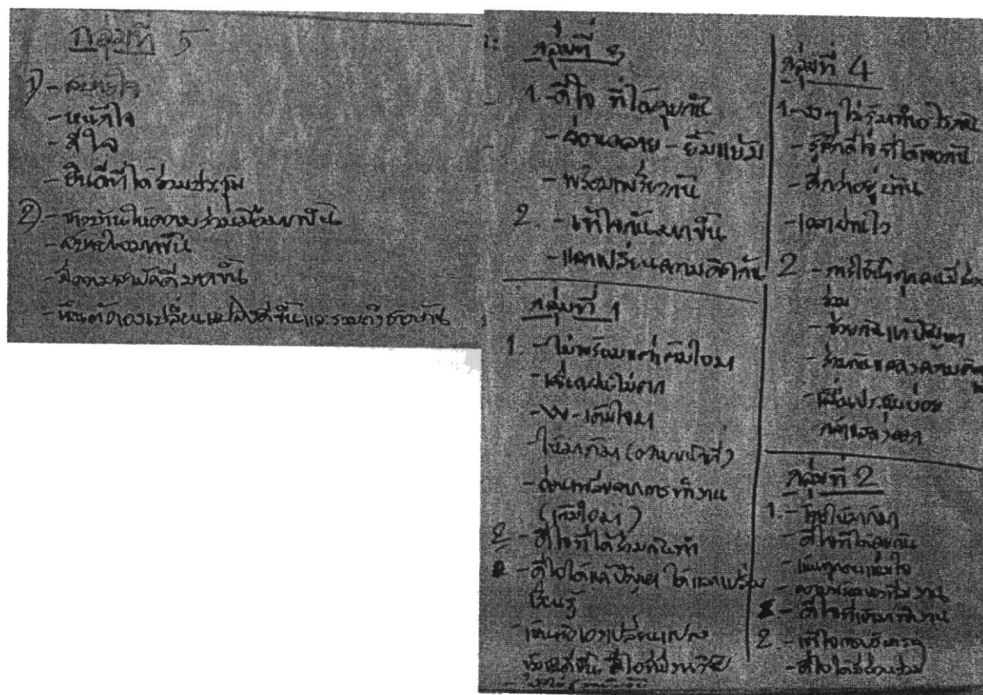
เริ่มประชุมเวลา 18.30 น.

นายโจสิงห์ บัมบรา แจ้งที่ประชุมว่าหลังจากที่เราได้เว้นวรรคจากการจัดประชุมทีมวิจัยไปนานวันนี้จึงขอถือโอกาสจัดประชุมขึ้น

นายเฉลิมพล ช้างเผือก ได้แบ่งกลุ่มทีมวิจัยออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มทำการเช็ควินและแลกเปลี่ยนในประเด็น 2 ประเด็น

1. มาวันนี้มีความรู้สึกอย่างไร
2. ความรู้สึกที่เราได้ทำงานวิจัยเป็นอย่างไร

หลังจากนั้นได้ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มบอกเล่า บรรยายภายในกลุ่มและข้อมูลที่ได้แลกเปลี่ยนกันดังนี้

นายเฉลิมพล ช้างเผือก ได้แจ้งให้ทีมทราบอีกว่า หลังจากที่ได้ทางโครงการชลประทานเพชรบุรี ได้ส่งกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยเข้าประกวดสถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานดีเด่น ขนาดนี้เราได้ผ่านการคัดเลือกในระดับสำนักแล้ว ซึ่งถือว่าตอนนี้เราเป็นที่ 1 ของสำนัก หลังจากนั้นต้องไปรอลุ้นในระดับกรมอีกครั้ง ทางโครงการชลประทานเพชรบุรีโดยหัวหน้าฝ่ายจัดสรรน้ำ ฯ ได้แจ้งว่า เมื่อผ่านระดับสำนักแล้วจะมีเงินรางวัลให้กับทางกลุ่มบริหารฯ จำนวนเงิน 10,000 บาท เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ

บันทึกการประชุมที่มวิจัยเพื่อท้องถิ่น โครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพใน
การบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย โดยชุมชนมีส่วนร่วม

วันที่ 13 พฤษภาคม 2555

ณ ห้องประชุมอบต.เขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายประชุม เดชวัน	บ้านเลขที่ 125 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
2. นางวาสนา เดชวัน	บ้านเลขที่ 125 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
3. นายสมนึก เทศอัน	บ้านเลขที่ 202 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
4. นางจรรยา เลือเพิ่มแก้ว	บ้านเลขที่ 127 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
5. นายฉาย นาวารัตน์	บ้านเลขที่ 34 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
6. นายวิชัย สิทธิจิรพงศ์	บ้านเลขที่ 51 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
7. นายถวินัย คงแจ่ม	บ้านเลขที่ 97 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
8. นายจำลอง พูลพิพัฒน์	บ้านเลขที่ 82/1 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
9. นายพวน เนียมศรี	บ้านเลขที่ 2 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
10. นายประกอบ กลิ่นพิกุล	บ้านเลขที่ 212 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
11. นางเจิน เนตรทิพย์	บ้านเลขที่ 51 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
12. นายวิเชียร ปิ่นเพชร	บ้านเลขที่ 77/2 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
13. นายชูป เกตุกร	บ้านเลขที่ 48 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
14. นางอรุณ แก้วเมืองเพชร	บ้านเลขที่ 94 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
15. นายสมศักดิ์ เนียมศรี	บ้านเลขที่ 13 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
16. นายเอี่ยม มุลมมงคล	บ้านเลขที่ 203 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
17. นายเที่ยง หนูอินทร์	บ้านเลขที่ 6 ม.1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
18. นายวิรัตน์ เปี่ยมสกุล	บ้านเลขที่ 90 ม.1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
19. นายปัญญา นาคบุญ	บ้านเลขที่ 209 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
20. นายบุญช่วย เจ๊ะมะ	บ้านเลขที่ 45 ม.1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง
21. นายเฉลิมพล ช้างเผือก	โครงการชลประทานเพชรบุรี
22. นายใจสิงห์ บัมบรา	บ้านเลขที่ 42/1 ม.7 ต.หนองจอก อ.ท่ายาง

เริ่มประชุมเวลา 18.30 น.

นายโจสิงห์ บัมบรา แจ้งที่ประชุมว่าวันนี้จะนำวิดีโอ มาให้พวกเราศึกษา 2 ชุด โดยชุดที่ 1 จะเป็นโครงการที่เกี่ยวกับการทำประมงพื้นบ้าน ที่มีการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อปกป้องทรัพยากรของคน ที่ชุมชนอ่าวขันกะไค จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่วนชุดที่ 2 เป็นโครงการอนุรักษ์ลุ่มน้ำที่เป็นกระบวนการ

ขับเคลื่อนของกลุ่มเยาวชนลุ่มน้ำสลอย อำเภอวังหิน จังหวัดแพร่

นายเฉลิมพล ช้างเผือก ได้แจกกระดาษและปากกาให้ทีมวิจัยจดประเด็นคำถามหรือข้อเสนอแนะที่จะนำมาปรับใช้ในพื้นที่ หลังจากนั้นนายโจสิงห์ บัมบรา ได้เปิดวิดีโอให้ทีมวิจัยชมพร้อมกัน

นายเฉลิมพล ช้างเผือก และนายสมนึก เทศอื่น ได้สอบถามทีมวิจัยภายหลังจากการชมวิดีโอ ใน 2 หัวข้อ 1) หลังจากดูวิดีโอ ทีมวิจัยได้เรียนรู้อะไร ? 2) จะนำไปปรับใช้กับทีมวิจัยของเราได้อย่างไร ?

1) หลังจากดูวิดีโอ ทีมวิจัยได้เรียนรู้อะไร ?

- เรียนรู้การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน
- ได้เห็นร่วมมือกัน
- เห็นปัญหาการเอาเปรียบ เห็นการร่วมตัวของคนในชุมชน
- เรียนรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การวางแผนธรรมชาติของชุมชน
- ชุมชนดูแลกันเอง เป็นต้นแบบของการทำงานวิจัย
- ได้เห็นชุมชนมีจิตสำนึกร่วมกันช่วยแก้ไขปัญหา ให้คนในชุมชนแก้ไขปัญหา
- เห็นการเอาเปรียบของผู้มีฐานะ แบบมือใครยาวสาวได้สาวเอา

2) จะนำไปปรับใช้กับทีมวิจัยของเราได้อย่างไร ?(แนวทางการดำเนินการต่อไป)

- หาต้นเหตุของปัญหาน้ำเสีย (สาหร่าย) ช่วยกันปลูกผักก่อนการปลูกป่า
- ต้องหาเครื่องมือวัดปริมาณน้ำ และเครื่องมือตรวจวัดคุณภาพน้ำ
- อยากให้มีการประชุมชาวบ้าน จัดทำวารสาร เพื่อเผยแพร่ข่าวสารการดำเนินการวิจัย
- ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชผักปลอดสารพิษ

นายโจสิงห์ บัมบรา ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าในวันที่ 29 พฤษภาคม 2555 จะมีการประชุมเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม โดยทีมเราจะส่งตัวแทนเข้าร่วม จึงขอให้มีการคัดเลือกกันเอาไว้ล่วงหน้า หลังจากนั้นทีมวิจัยได้ นัดหมายการประชุมครั้งต่อไป ในวันที่ 30 พฤษภาคม 2555

บันทึกการประชุมที่มียกเพื่อท้องถิ่น โครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพใน
การบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย โดยชุมชนมีส่วนร่วม (พัฒนาโจทย์ระยะ 2)

วันที่ 30 พฤษภาคม 2555

ณ อาคารอเนกประสงค์ โรงเรียนบ้านเขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

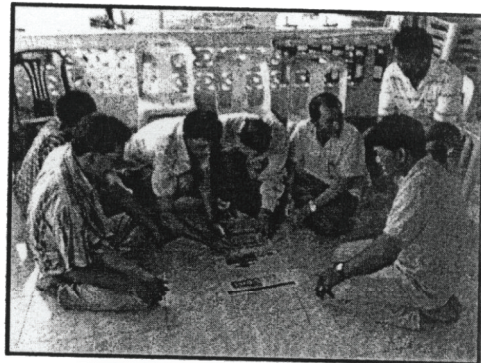
รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายบุญช่วย เจ๊ะมะ	45 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
2. นายสนอง หอมกวิน	91 ม.1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
3. นางสาวพิชญา ชื่นจิตร	55 ม.2 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
4. นายบุญรัช แก้วเมืองเพชร	34 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
5. นายสมนึก เทศอัน	202 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
6. นายวิเชียร ปิ่นเพชร	77/2 ม.9 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
7. ค.อ.นัฐวี มาเปี่ยม	16 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
8. ค.อ.ปนัดดา เสือเพิ่มแก้ว	127 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
9. นางจรรยา เสือเพิ่มแก้ว	127 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
10. นายวิชัย สิริธิรพงศ์	51 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
11. นายฉาย นาวารัตน์	34 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
12. นายใจสิงห์ บัมบรา	42 ม.7 ต.หนองจอก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
13. นายเฉลิมพล ช้างเผือก	เจ้าหน้าที่ประจำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย
14. นายธีรพล อธิบัติ	131 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
15. นายปัญญา นาคบุญ	209 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
16. นางอรุณ แก้วเมืองเพชร	94 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
17. นายอานันท์ นุชสำอาง	69/1 ม.1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
18. นายผวน เนียมศรี	2 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
19. นายสมพงษ์ เนียมศรี	2 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
20. นายประกอบ กลิ่นพิกุล	212 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
21. นางวันเพ็ญ ยากำจัด	139/1 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี

เริ่มประชุมเวลา 18.00 น.

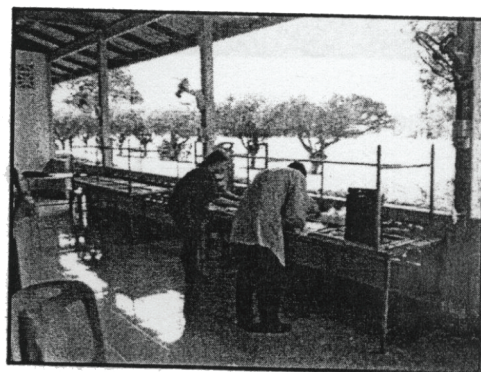
เย็นวันที่ 30 พฤษภาคม 2555 นายโจสิงห์ บัมบรา พี่เลี้ยงทีมวิจัยกับนายเฉลิมพล ช้างเผือก เจ้าหน้าที่ชลประทานมาถึงที่ประชุมเวลา 17.00 น.

นายสมนึก เทศอัน ได้กล่าวเปิดเวทีและได้ทักทายในที่ประชุม และมีการเล่นเกมสับตัวเลข แล้วแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม ร่วมเล่นเกมสับกับทีมวิจัย โดยการให้ส่งเสียงร้อง เอ และเลือกชื่อสัตว์ หลังจากนั้นได้แจกหนังสือพิมพ์ และให้ออกไปวาดรูปสัตว์ที่เราต้องการ โดยสมาชิกในกลุ่มห้ามคุยกันต่างคนต่างวาดของตนเอง และต้องฉีกกระดาษให้ครบทุกคน โดยที่กลุ่ม 1 เลือกสัตว์คือนก และกลุ่มที่ 2 เลือกสัตว์คือแรด โดยให้เวลาคนละ 3 วินาที ในการฉีกกระดาษให้เป็นรูปสัตว์ของแต่ละกลุ่ม

พอหมดเวลานางสมนึก เทศอัน ได้ให้แต่ละกลุ่มไปปรึกษากันภายในกลุ่มเพื่อเล่นใหม่อีกรอบ โดยในรอบนี้จะมีกระดาษหนังสือพิมพ์อีกแผ่นโดยให้ในกลุ่มวางแผนกันว่าใครจะฉีกกระดาษกันตรงไหนโดยใช้เวลา 10 นาที หลังจากหมดเวลาวางแผนได้ให้ทุกคนเริ่มฉีกกระดาษได้ทำเหมือนเดิมไปฉีกตามที่เราวางโครงร่างเอาไว้ จนทุกคนฉีกกระดาษจนครบ ได้นำผลงานจากทั้ง 2 ครั้งโชว์ให้แต่ละกลุ่มดูกันแล้วถามว่าได้เรียนรู้อะไรจากการเล่นเกมสับนี้ ทุกคนบอกว่าได้เรียนรู้การวางแผนการทำงานเป็นทีม โดยกลุ่มที่ 1 พี่พินญาได้การวางแผน กลุ่มที่ 2 นายธีรพล ตอบว่าได้ความสนุก

นางจรรยาได้เล่าให้ทุกคนทราบถึงการเข้าร่วมการประชุมเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นในวันที่ 29 พฤษภาคม 2555 ที่ผ่านมามีว่า การทำงานวิจัยควรต้องเริ่มจากตัวเราก่อน และทั้งท้ายไว้ว่างานวิจัยคือโจทย์ แต่ตัวเราต้องหาคำตอบและพูดถึงเรื่องกองทุนและสวัสดิการที่ได้จากการเรียนรู้จากโครงการอื่นๆ คนทำกองทุนควรคิดอยู่เสมอว่าเราควรทำอะไรเพื่อเพิ่มต้นทุนของกองทุน นายโจสิงห์ บัมบราได้แจ้งเพิ่มเติมว่าเราควรทำอย่างไรกับกองทุนของเรา เพราะตอนนี้ส่วนใหญ่ในชุมชนจะมีแต่คนเป็นคนแก่คนชรา แต่หนุ่มสาวไม่ค่อยมีและไม่ค่อยสนใจเข้าร่วมกองทุนเพราะถ้าคนแก่ตายมากกองทุนก็จะมีแต่รายจากแล้วก็จะเดินไปไม่ได้ อาจทำให้กองทุนล้มลงได้ และได้พูดถึงเรื่องโครงการปากกัดโครงการอื่นๆ อีก พร้อมทั้งแจ้งเรื่องวันที่ 15 พฤษภาคม 2555 พระเทพจะเสด็จพระราชดำเนินเพื่อเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดศูนย์การเรียนรู้เพื่อปวงชน หรือ มหาลัยชีวิต ที่ จ.สมุทรสงคราม

นายสมนึก เทศอัน พูดถึงแผนการดำเนินงานระยะที่ 2 ที่เรารวบรวมจากการทำเวทีระดมความคิดเห็นของทีมนักวิจัยที่ผ่านมา ว่าได้รวบรวมโครงการได้ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลสถานการณ์น้ำความต้องการน้ำ พืชที่ปลูก 28 พฤษภาคม 2555
2. เก็บข้อมูลเส้นทางน้ำขอบเขตอ่าง
3. จัดทำสถานีรับน้ำฝน เช่น ปี 2554 ปริมาณน้ำ 943 มิลลิเมตร
4. ตรวจสอบคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำ
5. สรุปและวิเคราะห์ข้อมูล คือการที่เราหามาได้แล้วมาวิเคราะห์
6. คืบข้อมูลสู่ชุมชน
7. จัดทำเอกสาร ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชาวอน คือการทำแผ่นพับ
8. เวทีกำหนดแนวทาง
9. สรุปผลเกี่ยวกับโครงการ

และเก็บเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ย้อนหลัง 3 ปี เพื่อนำกลับมาเป็นข้อมูลเปรียบเทียบจากปีก่อน ๆ วิจัยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางที่เราจะเอาอันไหน เช่น เก็บข้อมูลทางน้ำขอบเขต นายเฉลิมพล ช้างเผือก สอบถามว่าแผนที่เราจะบริหารจัดการน้ำได้ไหมถ้ามีปริมาณมาก

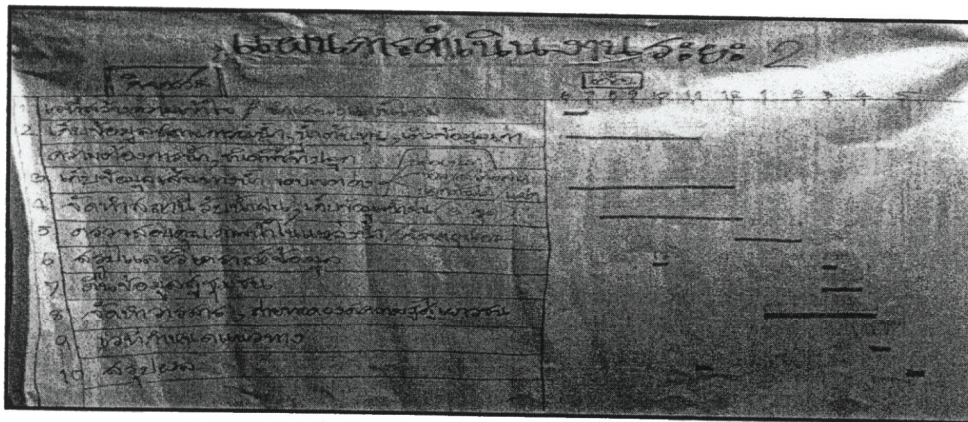
นายใจสิงห์ บัมบรา ก็ได้อธิบายให้ฟัง และได้พูดถึงเรื่อง ที่น่า ความเป็นอยู่ของคนไทย เพราะโดยส่วนมากชาวต่างชาติจะเข้ามาในเมืองไทยมากขึ้นเพราะถือว่าภูมิภาคภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นพื้นที่ที่ค่อนข้างมีความอุดมสมบูรณ์ผิวกับภาคอื่น ๆ แผนงานที่พวกเราได้นำเสนอนี้เรายังไม่สามารถรับประกันได้ว่าจะสำเร็จได้หรือไม่ต้องอยู่ที่พวกเราทุกคน

นายสมนึก เทศอัน จึงได้ชวนให้ทุกคนพิจารณาแผนงานที่เราได้รวบรวมมาว่าจะมีใครเสนอเพื่อเติมหรือแก้ไขอะไรหรือไม่ ภายหลังจากที่ทุกคนได้พิจารณาแล้วจึงได้สรุปได้ดังนี้

1. เวทีสร้างความเข้าใจ 5 ครั้ง 2 เดือนแรก (6-7)
2. เก็บข้อมูลสถานการณ์น้ำในพื้นที่เริ่มเดือนมิถุนายน – พฤศจิกายน(6-11)
3. เก็บข้อมูลเส้นทางน้ำ เริ่มมิถุนายน – ธันวาคม (6 -12)
4. จัดทำสถานีรับน้ำฝน เก็บข้อมูลน้ำฝน เริ่มกรกฎาคม – ธันวาคม (7 -12)
5. ตรวจสอบคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำ จัดหาอุปกรณ์ เริ่มเดือนธันวาคม 2555- กุมภาพันธ์ 2556
6. สรุปและวิเคราะห์ข้อมูล

7. คำนวณข้อมูลชุมชน
8. จัดทำวารสารเป็นแผ่นพับหรือการวาดรูปลงประกวดและถ่ายทอดความรู้สู่เยาวชน

ค.ญ.นัฐนวิ มาเปี่ยม

ผู้บันทึกการจัดเวที

นางจรรยา เสือเพิ่มแก้ว

ผู้ตรวจบันทึก

บันทึกเวทีการประชุมที่มวิจัยเพื่อท้องถิ่น อ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย

ประจำเดือน กรกฎาคม วันที่ 4 กรกฎาคม 2555

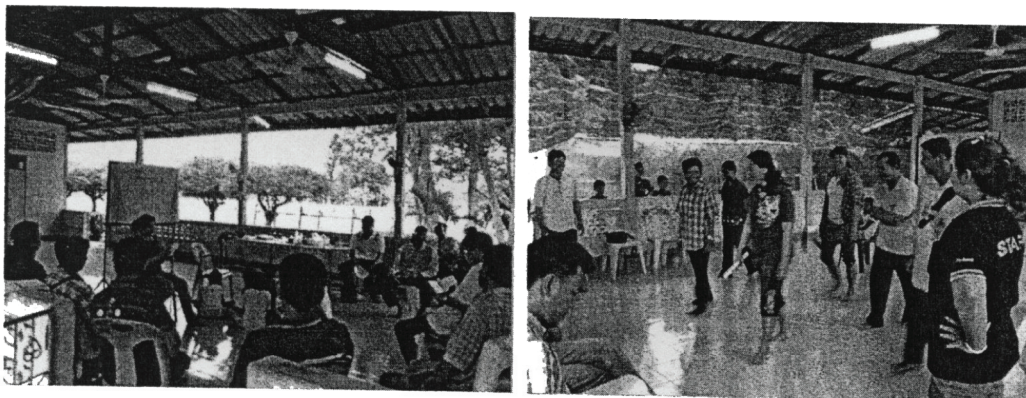
ณ อาคารอเนกประสงค์ โรงเรียนบ้านเขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. นายประชุม เศววัน	125 ม.1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
2. นายวาสนา เศววัน	125 ม.1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
3. นายสมนึก เทศอัน	202 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
4. นายวิเชียร ปิ่นเพชร	77/2 ม.9 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
5. นางจรรยา เสือเพิ่มแก้ว	127 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
6. นายวิชัย สิทธิธิรพงศ์	51 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
7. นายฉาย นาวารัตน์	34 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
8. นายใจสิงห์ บัมบรา	42 ม.7 ต.หนองจอก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
9. นายเฉลิมพล ช้างเผือก	เจ้าหน้าที่ประจำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย
10. นายถวิลย์ คงแจ่ม	92 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
11. นายเที่ยง หนูอินทร์	4 ม.1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
12. นายปัญญา นาคบุญ	209 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
13. นายลำจอง พูลพิพัฒน์	82/1 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
14. นายธีรพล อธิบัติ	131 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
15. นางอรุณ แก้วเมืองเพชร	94 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
16. นายเอี่ยม มุลมงคล	203 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
17. นายวันชัย จันทร์สุขพุ่ม	174 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
18. นางสาวจิราภรณ์ ธนันทา	23 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
19. นายประกอบ กลิ่นพิกุล	212 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
20. นางวันเพ็ญ ชากำจัด	139/1 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
21. นายธีรชัย แก้วเมืองเพชร	24 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
22. ค.ญ.ปลายฝน แจ่มใสดี	185 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
23. ค.ช.ธีรภัทร แจ่มใสดี	185 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
24. ค.ญ.ปวีณ์นุช หนูน้อย	โรงเรียนบ้านเขากระปุก
25. ค.ญ.ภาณุมาศ กันเอี่ยม	โรงเรียนบ้านเขากระปุก
26. ค.ญ.เกศกนก ชาญณรงค์	โรงเรียนบ้านเขากระปุก
27. ค.ญ.จารุวรรณ แก้วเมืองเพชร	โรงเรียนบ้านเขากระปุก

เริ่มเวทีเวลา 18.00 น.

นางจรรยา เสือเพิ่มแก้ว เปิดเวทีประชุมประจำเดือนโดยได้กล่าวถึงบทความตอนหนึ่งของ ดร.บัญญัติ แก้วส่อง ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ที่ได้กล่าวว่า “การวิจัยเพื่อท้องถิ่นมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การสร้างคน สร้างความรู้ และสร้างรูปธรรม การเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น ผ่านกระบวนการวิจัยที่มีโจทย์ ในขณะเดียวกัน งานวิจัยท้องถิ่นไม่สามารถขยับตัวได้มากนัก ด้วยข้อจำกัด วิธีการ งบประมาณและบุคลากร สนับสนุน เพราะการผลักดันให้คนในชุมชนท้องถิ่น ที่มีคุณวุฒิ การศึกษา ระดับประถมศึกษา การทำวิจัยจนสำเร็จไม่ใช่เป็นเรื่องง่ายเมื่อชุมชนทำวิจัยขึ้นมา 1 เรื่อง แล้วจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมหัศจรรย์กับชุมชนท้องถิ่น ซึ่งก็ไม่ใช่ความจริงอีกเช่นกัน บางพื้นที่ยังต้องการวิจัยต่อเนื่อง อีกระยะเวลาหนึ่งจึงจะเกิดผลเป็นรูปธรรม” ซึ่งก็ตรงกับชุมชนของพวกเราต้องอาศัยความต่อเนื่องของนักวิจัย

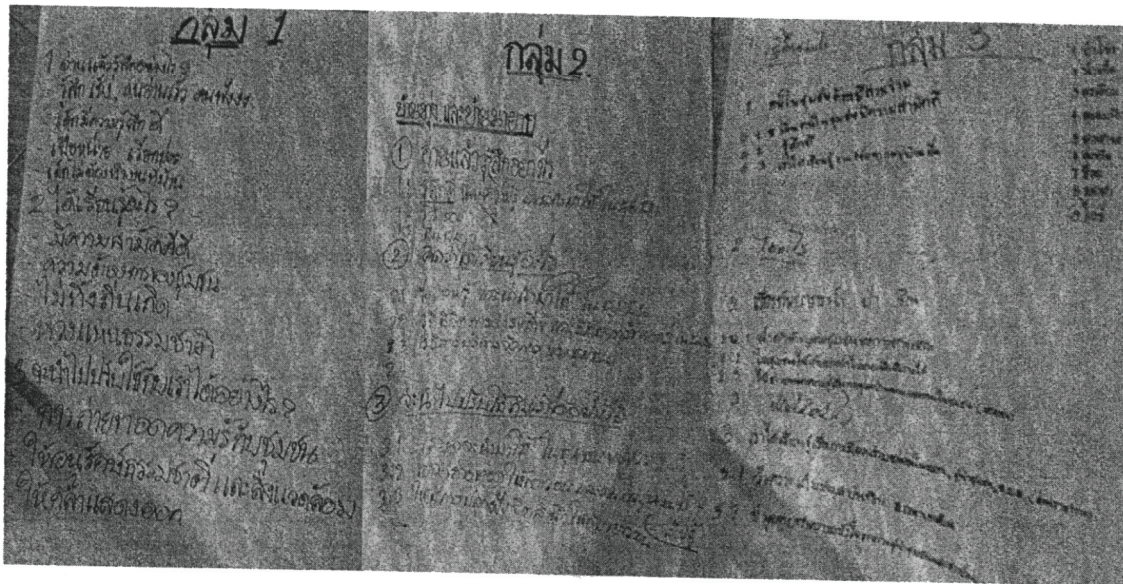
เกมส์ละลายน้ำแข็ง

นายสมนึก เทศอัน ได้ให้ทีมวิจัยทุกคนยืนขึ้น แล้วให้สมาชิกทุกคนผลัดกันเล่นเกมละลายน้ำแข็ง โดยมีกติกาดังนี้ ให้ผู้เล่นทุกคนทำต้องกันข้ามกับสิ่งที่ผู้นำพูด นักวิจัยได้เล่นอย่างสนุกสนาน เวทีการประชุมครั้งนี้ได้มีเยาวชนเข้าร่วมด้วยจำนวนหนึ่ง บรรยากาศทั่วไป ทุกคนเต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ โดยเฉพาะเยาวชนดูชอบมากเวลาเล่นเกมและบอกว่าครั้งหน้าจะมาอีก

นายสมนึก เทศอัน ได้อ่านบันทึกการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยให้ทุกคนได้รับรองรายงานการประชุมว่าได้บันทึกไว้ถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่ หลังจากนั้นได้ให้นางวันเพ็ญ ยากำจัด เล่าเรื่องที่ตนเองได้เข้าร่วมเวทีการประชุมเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นครั้งแรก

โดยนางวันเพ็ญ ได้เล่าว่าตนเองได้มีโอกาสดแรกเปลี่ยนในประเด็นการปลูกผักปลอดพิษซึ่งเป็นเรื่องที่ตนเองทำเป็นปกติอยู่แล้ว แต่ในพื้นที่อื่นยังคงมองว่าการปลูกพืชแบบนี้ไม่เป็นที่ต้องการของตลาดถ้าปลูกมาจะขายไม่ได้

หลังจากนั้นนายสมนึก เทศอัน ได้แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมทุกคนออกเป็น 3 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มอ่านบทความซึ่งคัดลอกออกมาจากวารสารงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น โดยให้แต่ละกลุ่มระดมสมอง และเขียนบรรยายลงในกระดาษ คลิปชาร์จ ในหัวข้อดังนี้ 1) รู้สึกอย่างไร 2) เรียนรู้อะไร 3) นำไปปรับใช้ได้อย่างไร

หลังจากนั้นได้ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ ผลงานของกลุ่มโดยนายเฉลิมพล ช้างเผือก ได้จัดบันทึกและสรุปการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม

กลุ่มที่ 1

รู้สึกอย่างไร

-ดี ไม่ต้องทำงานที่บ้าน

เรียนรู้อะไร

-มีความสามัคคี

-ความต้องการของชุมชน

-ไม่ทิ้งถิ่นเกิด

-ห่วงแหนธรรมชาติ

นำไปปรับใช้ได้อย่างไร

กลุ่มที่ 2

รู้สึกอย่างไร

-ดี ชอบ ชื่นชม

เรียนรู้อะไร

-นำความรู้ไปใช้ในชุมชน

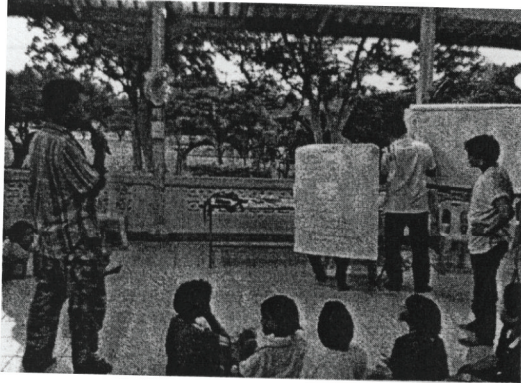
-วิถีชีวิตการดำรงชีพ ทรัพยากร

-การบริหารจัดการชุมชน

นำไปปรับใช้ได้อย่างไร

- ถ่ายทอดความรู้กับชุมชน
- ให้อนุรักษ์ธรรมชาติ
- ให้กล้าแสดงออก

- นำไปใช้ในชุมชนของเรา
- ถ่ายทอดให้เยาวชน ชุมชน
- ปลูกจิตสำนึกกับเยาวชน

กลุ่มที่ 3

รู้สึอย่างไร

-ดี

เรียนรู้อะไร

- ทรัพยากรน้ำ ป่า ดิน
- น้ำสำคัญต่อชุมชน
- เก็บของป่าไปขาย (เพิ่มรายได้)
- ถ่ายทอดความรู้การดูแลป่า น้ำ

นำไปปรับใช้ได้อย่างไร

- วิเคราะห์ข้อมูล บันทึก ถอดบทเรียน
- พูดคุยทำความเข้าใจผู้นำ ชุมชน

นางจรรยา เสือเพิ่มแก้ว

ผู้บันทึกการจัดเวที

นายโจสิงห์ บัมบรา

ผู้ตรวจบันทึก

บันทึกการจัดกิจกรรมพัฒนาระบบส่งน้ำและปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบของอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย

เนื่องในวันแม่แห่งชาติประจำปี 2555

วันที่ 2 กันยายน 2555

ณ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย ตำบลเขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. นายเอี่ยม นวลมงคล	203 ม.3 ต.หนองจอก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
2. นายผวน เนียมศรี	2 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
3. นายธีรพล อธิบัติ	131 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
4. นายสมบุรณ์ ทองมี	15 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
5. นายวิโรจน์ สีแก้ว	213 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
6. นายภาณุวัฒน์ จันทร์สุขพุ่ม	147 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
7. นายนคร เนียมศรี	3 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
8. นางฉาย นาวรัตน์	34 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
9. นายสมศักดิ์ วัฒน้อย	27 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
10. นางจิตฐา คงทน	40 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
11. นางเมื่อน ลำทะแย	56/1 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
12. นายวิชัย สิทธิอิฐพงศ์	51 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
13. นายสมควร เสือเพิ่มแก้ว	สารวัตรกำนัน ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
14. นายหลิม แซ่เนื้อ	ผู้ใหญ่บ้าน. ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
15. นางอำพร เวชเพิ่ม	8 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
16. นางโสภิส อติชัยสัมพันธ์	18 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
17. นายสมภพ แสงเสือ	10 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
18. นายบุญช่วย เจ๊ะมะ	45 ม.1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
19. นายสัมฤทธิ์ เปี่ยมสกุล	45 ม.1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
20. นายวิรัตน์ เปี่ยมสกุล	90 ม.1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
21. นางอ่อน แก้วเมืองเพชร	94 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
22. นายปัญญา นาคบุญ	209 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
23. นางจินดา เพ็งสิง่า	56 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
24. นางวน ศิรินันท์	9 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
25. นางระเบียบ ศรีสว่าง	47 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี

26. นางลำควน พูลพิพัฒน์	841 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
27. นายทัน สว่างดี	36 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
28. นายสมศักดิ์ เนียมศรี	15 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
29. นางวันเพ็ญ ยากำจัด	139/1 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
30. นายสมนึก เทศอัน	202 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
31. นายเฉลิมพล ช้างเผือก	203 ม.2 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี(เจ้าหน้าที่อำนวยการ)
32. นายประทุม เดชวัน	ผู้ใหญ่บ้าน.ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี

เริ่มกิจกรรมเวลา 08.00 น.

วันนี้ทางกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัยได้จัดกิจกรรมพัฒนาระบบส่งน้ำและปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบของอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย เนื่องในวันแม่แห่งชาติประจำปี 2555 โดยมีเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานในพื้นที่เหนืออ่างเก็บน้ำ พื้นที่ลำห้วยธรรมชาติ และพื้นที่ท่อส่งน้ำ รวมถึงยังได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนทั้ง 5 หมู่บ้าน บรรยายการทำการกิจกรรมเต็มไปด้วรอยยิ้ม ทุกคนดูหน้าตาแจ่มใส สดชื่น ทุกคนต่างนำเครื่องมือมาช่วยกันพัฒนา เช่น เครื่องตัดหญ้า มีดพลั่ว รถไถ พวกเราคำเนินการได้จนถึงเวลาประมาณ 12.30 น. ทุกคนก็ได้รับประทานอาหารร่วมกัน โดยทางกลุ่มได้จัดไว้ต้อนรับทุกคน หลังจากนั้นทุกคนก็ได้ถ่ายรูปร่วมกันเพื่อเป็นที่ระลึก และพูดคุยถึงสถานการณ์น้ำในปัจจุบันที่ยังมีน้ำไม่เพียงพอที่จะใช้เพื่อการเกษตร ก่อนที่จะแยกย้ายกันกลับไปทำงานของตนเอง

เลิกกิจกรรมเวลา 14.00 น.

นายจรรยาเลื้อเพิ่มแก้ว

ผู้บันทึกกิจกรรม

บันทึกเวทีการประชุมทบทวนวิจัยเพื่อท้องถิ่น อ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย

ประจำเดือน ตุลาคม วันที่ 27 ตุลาคม 2555

ณ ศาลาอเนกประสงค์ อ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย ตำบลเขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. นายสมนึก เทศอัน	202 ม.5 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
2. นายวิเชียร ปิ่นเพชร	77/2 ม.9 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
3. นางจรรยา เสือเพิ่มแก้ว	127 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
4. นายสมควร เสือเพิ่มแก้ว	127 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
5. นายวิชัย สิทธิธิรพงศ์	51 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
6. นายฉาย นาวารัตน์	34 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
7. นายพวน เนียมศรี	2 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
8. เด็กหญิงภัทรพร นาวารัตน์	34 ม.7 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
9. นายนิศย์ นุชสำออง	189 ม.1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
10. นายวิรัตน์ เปี่ยมสกุล	90 ม.1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
11. นายใจสิงห์ บัมบรา	42 ม.7 ต.หนองจอก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
12. นายเฉลิมพล ช้างเผือก	เจ้าหน้าที่ประจำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย
13. นางอรุณ แก้วเมืองเพชร	94 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
14. นางสาวจิราภรณ์ ธนนทา	23 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
15. นายสมชาย จันทร์ดี	80 ม.1 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
16. นายประกอบ กลิ่นพิกุล	212 ม.3 ต.เขากระปุก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี

เริ่มเวทีเวลา 17.00 น.

นางจรรยา เสือเพิ่มแก้ว เปิดเวทีประชุมประจำเดือนโดย แจ้งถึงสถานการณ์ในปัจจุบันที่กำลังเข้าสู่ฤดูแล้ง ทางสมาชิกผู้ใช้น้ำทุกคนควรวางแผนรับมือกับสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น จึงขอให้ตัวแทนผู้ใช้น้ำแต่ละสายได้แลกเปลี่ยนสถานการณ์แต่ละสายว่าเป็นอย่างไร

นายฉาย นาวารัตน์ ตัวแทนผู้ใช้น้ำสายใหญ่ ได้แลกเปลี่ยนสถานการณ์ว่าขณะนี้แนวท่อส่งน้ำสายใหญ่ค่อนข้างรกร เพราะสมาชิกไม่ได้ใช้น้ำจากท่อส่งน้ำเป็นเวลานาน จึงขาดการดูแลเอาใจ

นายประกอบ กลิ่นพิกุล ได้แลกเปลี่ยนสถานการณ์ว่า บล็อก คอนกรีต เมื่อไม่มีการปล่อยน้ำเป็นเวลายาวนาน ได้ว่าเริ่มมีการเกิดสนิมมากขึ้นอาจต้องได้รับการบำรุงรักษา

นางจรรยา เสือเพิ่มแก้ว ตัวแทนผู้ใช้น้ำสาย 2 ซ้าย ได้แลกเปลี่ยนสถานการณ์ว่าขณะนี้แนวท่อส่งน้ำสาย 2 ซ้าย ค่อนข้างรก เพราะสมาชิกไม่ได้ใช้น้ำจากท่อส่งน้ำเป็นเวลานาน จึงขาดการดูแลเอาใจ ส่วนในพื้นที่ลำห้วยก็มีพื้นที่ว่างน่าจะมีการทำฝายชะลอน้ำเพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง

นายสมนึก เทศอัน ตัวแทนผู้ใช้น้ำสาย 2 ซ้าย ได้แลกเปลี่ยนสถานการณ์ว่าขณะนี้แนวท่อส่งน้ำสาย 1 ซ้าย ค่อนข้างรก เพราะสมาชิกไม่ได้ใช้น้ำจากท่อส่งน้ำเป็นเวลานาน จึงขาดการดูแลเอาใจ

นายวิรัตน์ เปี่ยมสกุล ตัวแทนผู้ใช้น้ำลำห้วยสงสัย ได้แลกเปลี่ยนสถานการณ์ว่าขณะนี้น้ำในลำห้วยสงสัยบริเวณหมู่ที่ 1 บ้านหนองโรงมีสภาพรกแต่ยังมีปริมาณน้ำโดยตลอดลำห้วย จึงไม่ค่อยได้รับความเดือดร้อนในการประกอบกิจการเกษตรในช่วงนี้ ส่วนฝายชะลอน้ำที่ทางกลุ่มผู้ใช้น้ำได้ร่วมกันสร้างไว้ในปีที่ผ่านมามีขณะนี้ก็เริ่มชำรุดเสียหายจากอายุการใช้งานอยู่บ้าง

นายวิเชียร ปิ่นเพชร ตัวแทนผู้ใช้น้ำเหนืออ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย ได้แลกเปลี่ยนสถานการณ์ว่าขณะนี้น้ำในบริเวณเหนืออ่างเก็บน้ำยังมีปริมาณน้ำเต็มโดยตลอดลำห้วย จึงไม่ค่อยได้รับความเดือดร้อนในการประกอบกิจการเกษตรในช่วงนี้ ส่วนฝายชะลอน้ำที่ทางกลุ่มผู้ใช้น้ำได้ร่วมกันสร้างไว้ในปีที่ผ่านมามีขณะนี้ก็เริ่มชำรุดเสียหายจากอายุการใช้งานอยู่บ้าง

นางจรรยา เสือเพิ่มแก้ว

ผู้บันทึกการจัดเวที

นายใจสิงห์ บัมบรา

ผู้ตรวจบันทึก

บันทึกประชุมที่วิจัย พัฒนาศักยภาพและสร้างความเข้าใจ

ทีมบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย

วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2556

ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลเขาระบุก อำเภอยาง จ.พชรบุรี

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. นายหลิม แซ่เจีย	ม. 7 ต.เขาระบุก อ.ท่ายาง จ.พชรบุรี
2. นางระเบียบ ศรีสว่าง	ม. 7 ต.เขาระบุก อ.ท่ายาง จ.พชรบุรี
3. นายสมศักดิ์ เนียมศรี	ม. 3 ต.เขาระบุก อ.ท่ายาง จ.พชรบุรี
4. นายฉวินย์ คงแจ่ม	ม. 5 ต.เขาระบุก อ.ท่ายาง จ.พชรบุรี
5. นายจำลอง พูลพิพัฒน์	ม. 5 ต.เขาระบุก อ.ท่ายาง จ.พชรบุรี
6. นายปัญญา นาคบุญ	ม. 3 ต.เขาระบุก อ.ท่ายาง จ.พชรบุรี
7. นายวิชัย สิทธิจิรพงศ์	ม. 7 ต.เขาระบุก อ.ท่ายาง จ.พชรบุรี
8. นายณรงค์ แสงประเสริฐ	ม. 1 ต.เขาระบุก อ.ท่ายาง จ.พชรบุรี
9. นายวิรัตน์ เปี่ยมสกุล	ม. 1 ต.เขาระบุก อ.ท่ายาง จ.พชรบุรี
10. นายอานันท์ นุชสำอาง	ม. 1 ต.เขาระบุก อ.ท่ายาง จ.พชรบุรี
11. นายฉาย นาวรัตน์	ม. 7 ต.เขาระบุก อ.ท่ายาง จ.พชรบุรี
12. นายชูป เกตุกร	ม. 5 ต.เขาระบุก อ.ท่ายาง จ.พชรบุรี
13. นางจรรยา เสือเพิ่มแก้ว	127 ม. 3 ต.เขาระบุก อ.ท่ายาง จ.พชรบุรี
14. นายเฉลิมพล ช้างเผือก	203 ม.2 ต.คอนขุนห้วย อ.ชะอำ จ.พชรบุรี
15. นายใจสิงห์ บัมบรา	42/1 ม.7 ต.หนองจอกอ.ท่ายาง จ.พชรบุรี

เริ่มการประชุมเวลา 16.30 น.

นายใจสิงห์ บัมบรา ที่เล็งนักวิจัยเพื่อท้องถิ่น
จังหวัดพชรบุรี ได้แจ้งที่ประชุมทราบว่า วันนี้ได้นำคลิป
วิดีโอ มาให้พวกเราศึกษา ประมาณ 5 คลิป ของให้พวกเรา
ตั้งใจศึกษา ให้ทุกท่านอยู่กับตัวเองตั้งสมาธิ

จากนั้น นายเฉลิมพล ช้างเผือก ได้แจกกระดาษโน้ต
ให้ผู้เข้าร่วมประชุมจดข้อคิดที่ได้จากคลิป

โดยมี 5 เรื่องดังนี้

เรื่องที่ 1 ชุมชนเป็นสุข

เรื่องที่ 2 สิ่งใด ปะทะ ควายป่า

เรื่องที่ 3 VTR แนะนำ คุณกนกศักดิ์+คุณสมชาย

เรื่องที่ 4 สูดยอดฟอที่ตีที่สุดในโลก (Dick Rick Hoyt ไม่มีอะไรที่เราทำไม่ได้)

เรื่องที่ 5 จำยิ้ม อาสาจราจร จ.สมุทรสาคร

หลังจากที่ทุกคนได้ศึกษา คลิปทั้งหมดแล้ว นายเฉลิมพล ช้างเผือก ได้สอบถามผู้เข้าร่วมประชุมว่า รู้ประทับใจอะไรบ้างและได้เรียนรู้อะไรจากคลิปทั้งหมดดังนี้

-ได้เห็นและเข้าใจความสามัคคี

-ความร่วมมือร่วมใจของทีมงาน

-การแข่งชิงกัน –การร่วมตัวกัน

-ความสื่อสัตย์ – การเสียสละ

-สำนึกรักบ้านเกิดของผู้นำ การพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส เป็นต้น

ระหว่างนั้นได้มีผู้เข้าร่วมประชุมท่านหนึ่ง แลกเปลี่ยนว่า ตนเองเข้าร่วมประชุมตั้งนานแล้วยังไม่ได้ข้อมูลอะไรเลย ตนเองต้องการทราบข้อมูลสถานการณ์น้ำว่าเป็นอย่างไรจะได้ไปสื่อสารกับชาวบ้านได้

นายโจสิงห์ บัมบรา ได้แจ้งที่ประชุมทราบว่าที่ ตนเองนำ คลิปต่างๆมาให้ศึกษาเพราะเห็นถึงสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2556 นี้ที่จะมีการฟื้นฟูกลุ่ม ซึ่งที่ผ่านมาการฟื้นฟูกลุ่มในความรู้สึกของคนส่วนใหญ่ อาจมองเป็นแค่การเลือกกรรมการใหม่ แต่ที่ผ่านมานั้นการเปลี่ยนแปลงกรรมการไปเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ที่ควรจะเป็น ในบางครั้งผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งก็ไม่ได้ทำหน้าที่ของตนเป็นต้น และการที่ทีมได้สอบถามความรู้สึกของทุกคนอาจดู ชักช้าไม่ทันใจ แต่เป็นการให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมหากผมเห็นว่ากลุ่มควรทำเช่นนั้นเช่นนี้แล้วกลุ่มจะบริหารได้ดี พวกเราจะมั่นใจได้อย่างไรว่าสิ่งที่ผมแนะนำนั้นถูกต้องและดีที่สุด ดังนั้นการที่ผมแนะนำข้อมูลเพื่อให้เรามีทางเลือกที่ดีที่สุดเมื่อพวกเราได้เลือกไปแล้วไม่ว่าผลออกมาจะเป็นอย่างไรดีหรือไม่พวกเราก็ต้องร่วมกันรับผิดชอบ นั่นคือการบริหารแบบมีส่วนร่วมไม่ใช่การบริหารแบบเผด็จการ

นายเฉลิมพล ช้างเผือก ได้แลกเปลี่ยน ที่ประชุมว่า ในการเลือกผู้นำหรือคณะทำงานก็เหมือนกันหากเราเลือกผู้นำที่ไม่ดีแทนที่เขาจะไปเป็นตัวแทนของพวกเรา ไปเป็นปากเป็นเสียงให้พวกเราหากเราไม่พิจารณาดีๆ เอาเพียงเสียงข้างมากเข้าตัดสิน พวกเราก็ต้องยอมรับผลที่จะตามมา ตรงกันข้ามหากพวกเราพิจารณาความ

เหมาะสมของแต่ละคน เราก็จะสามารถเลือกคนให้เหมาะกับงานส่งผลให้การทำงานนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น

หลังจากนั้น นายเฉลิมพล ช้างเผือก ได้สอบถามว่าในการทำงานของพวกเรามีเรื่องใดบ้างที่พวกเราหนักใจ

ที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนดังนี้

- นักใจมีเวลาให้ไม่มากพอ ในบางเวลาติดภารกิจไม่สามารถมาร่วมกิจกรรมได้
- ในเรื่องค่าตอบแทนไม่ต้องการยินดีทำงานเพื่อชุมชน
- หนักที่กรรมการและชาวบ้านไม่เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน
- หัวหน้ากลุ่มไม่มาประชุม
- กรรมการไม่ค่อยเข้าร่วมประชุม
- อยากได้คนที่มีเวลามาร่วมทำงาน
- การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ในกลุ่มยังไม่ดี
- ทีมงานแต่ละคนต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน
- ควรเลือกคนทำงานให้เหมาะสมกับงาน
- มาประชุมคนเดียว ทางเปลี่ยน เสี้ยวสุดท้ายไม่ปลอดภัย(ประชุมเย็น)

ปิดการประชุมเวลา 18.30 น

นางจรรยา เสือเพิ่มแก้ว

ผู้จัดบันทึกการประชุม